

Hvad gør vi ved terrorisme?

Effektiv indsats mod terrorisme

En kritisk analyse af EU's indsats

Quaker Council for European Affairs

2007

Fredsforlaget

**Der fører ingen vej til fred på sikkerhedens rute,
for freden må voves,
den er i sig selv det store eventyr,
som aldrig kan være sikkert.**

Fred er det modsatte af sikkerhed.

**At kræve garantier er at mistro,
og det er mistro der senere fremkalder krigen..
At søge garantier er at ønske at beskytte sig selv.
Fred betyder at hengive sig fuldstændigt til Guds bud.**

**Dietrich Bonhoeffer,
kommentar til Salme 85, 9-13**

Hvad gør vi ved terrorisme?

Effektiv indsats mod terrorisme

En kritisk analyse af EU's indsats

Quaker Council for European Affairs

2007

Fredsforlaget

Distribution: Fakse Bog & Idé

E-mail: fbi@bogpost.dk

Tlf.: 56713013

Quaker Council for European Affairs (QCEA)

www.quaker.org/qcea/briefings/terrorism/Counter-Terrorism%20Report.pdf

Udgivelse: februar 2007, Bruxelles . november 2007, København

Dansk oversættelse 2007 ved Vennernes Samfund i Danmark (Kvækerne)

Denne rapport bygger på en serie skrifter produceret af QCEA om EU's indsats mod terrorisme.

Med udgangspunkt i kvækernes vidnesbyrd om fred og lighed foretager rapporten en kritisk gennemgang af foranstaltninger mod terrorisme.

Rapporten er udarbejdet af Matthew Taylor, projektleder.
Definitionerne er udarbejdet af Matthew Loffman, projektleder.
Rapporten er redigeret af Liz Scurfield, repræsentant, projekt
koordinator og kontorleder.

QCEA blev grundlagt i 1979 for at fremme kvækernes værdier i europæisk sammenhæng.

Vores formål er at udtrykke kvækernes visioner om fred, menneskerettigheder og økonomisk retfærdighed. QCEA, som har hjemsted i Bruxelles, er en international, almennyttig organisation under belgisk lov.

Bogen kan frit citeres med kildeangivelse

1. oplag november 2007

Bogen er sat med New Century Schoolbook

Tryk: Faxe Bogtryk/Grafisk

ISBN 978-87-92070-02-9

INDHOLD

RESUMÉ FOR BESLUTNINGSTAGERE	8
<ul style="list-style-type: none"> Indledning Afgørende synspunkter Anbefalinger Efterretnings- og sikkerhedsanbefalinger 	
TERRORISME SET I STØRRE SAMMENHÆNGE	13
<ul style="list-style-type: none"> Definitioner på Terrorisme EU's definition Den officielle FBI definition På vej mod mere humane definitioner 	
TRUSLEN FRA FRYGT	20
<ul style="list-style-type: none"> Krigs-paradigmet Selvforsvar dikteret af frygt Frygt, værdier, identitet og krigens sprog Den frygt som underbygger terrorisme Frygt for forandringer og kulturel formørkelse Frygt for undertrykkelse og uretfærdighed Frygt gennem traume Frygt og tro Frygt og social dynamik Myter og frygt Frygt for 'Eurabien' Den islamiske 'femte kolonne' 'Civilisationernes sammenstød' 	

TERRORIST TRUSLEN 41

al Qaeda og global revolutionær krig
 al Qaeda
 Oprør
 Terrorist strategier og konsekvenser
 'Sovende' celler
 'Lokalt opvoksede' terrorister
 Sammenhænge mellem masseødelæggelsesvåben og terrorisme

BEGRÆNSNINGER FOR "SIDSTE INDGREBSCHANCE" ANTI-TERRORISME 48

Hvad er anti-eller kontra-terrorisme?
 Fiaskoer i 'efterretningsstyret' kontraterrorisme
 Begrænsninger for Humint (Menneskelig efterretning)
 Et dræn fra begrænsede ressourcer
 Selvmordsbomber
 Hårdhændet taktik
 'Ekstraordinær udlevering'

EFFEKTIVE GLOBALE FORANSTALTNINGER MOD TERRORISME 57

Globale værdier
 Sejr over terrorisme
 Effektive globale handlinger
 Forstærket international bestræbelse for at løse betændte
     konflikter og styrke stater, som er truet af sammenbrud
 Udviklingshjælp
 Fremme demokrati og ligestilling
 Effektiv og retfærdig ressource styring
 Etablering af enighed, multilateral indsats
     og styrkelse af FN apparatet

EFFEKTIV REGIONAL TERRORBEKÆMPELSE 62

På langt sigt

Hvad taler for dialog og uddannelse?

Dialog mellem trosretninger

Genopbyggende retsudøvelse

Efterretningstjenester og sikkerhedsaktioner

Aktioner i EU og medlemsstater

Adskillelse af efterretningstjeneste og terrorbekæmpelse

Samarbejde mellem regionerne

KONKLUSION OG ANBEFALINGER 76

Anbefalinger vedrørende efterretningstjeneste og sikkerhed

DIAGRAMMER

VOLDENS CYKLUS 27

FRYGT, MYTER OG VOLD 36

EFTERRETNINGSKILDER 50

TOTAL TILLID TIL 'Sidste Indgrebschance' 63

Tillæg 1: Definitioner 84

Bibliografi fra nettet 87

Bibliografi fra trykt materiale 90

QCEA og kvækerne Bagsiden

Hvad gør vi ved terrorisme?

Effektiv Indsats mod Terrorismen

En kritisk analyse af EU's indsats

< - o - >

RESUMÉ FOR BESLUTNINGSTAGERE

INDLEDNING

Dette skrift undersøger fænomenet moderne terrorisme i den Europæiske Union set fra et kvækerperspektiv. Det fremlægger en række ønskværdige mål og anbefalinger.

Skriftet er delt i syv hovedpunkter:

1. undersøger opfattelser, perspektiver og definitioner af terrorisme
2. undersøger truslen som skabes af forskellige former for frygt, og grundårsagerne til moderne terrorisme
3. kortlægger den aktuelle terroristtrussel mod EU's medlemslande
4. vurderer begrænsningerne for 'sikkerhedsbaseret' terrorist-beæmpelses aktiviteter formet ud fra efterretningsmetoder
5. tilbyder anbefalinger for effektive globale handlinger indenfor foranstaltninger mod terror
6. opstiller og detaljerer regionale muligheder
7. fremlægger et sammendrag af konklusioner og anbefalinger.

AFGØRENDE SYNSPUNKTER

- Terrorisme er et globalt fænomen med mange facetter. Det forekommer i mange forklædninger og lokaliseringer. Terrorist-handlinger er søgt retfærdiggjort ved en overflod af forskellige ideologier og anklager.
- Foranstaltninger mod et så bredt problem nødvendiggør en lige så bred pakke af foranstaltninger, som må gennemføres på alle niveauer i det globale samfund.
- Det er ikke muligt at løse alle problemer, som har relation til terror, og det er skadeligt at forsøge det. Generaliseringer omfattende store befolkningsgrupper og problemstillinger kan føre til godkendelse af forsimplede metoder.
- Det er vigtigt at undersøge, hvorledes stats-politikker og deres gennemførelse påvirker radikaliserings-processer og terrorisme, og derved erkende uønskede virkninger.
- Regeringers anvendelse af frygt gennem krigen mod terror for at retfærdiggøre militære omkostninger og intervention, større magt til offentlige myndigheder og efterretningstjenesterne, opsplittning af samfundet og begrænsning af friheds-rettighederne må overvåges og modvirkes.
- Modvirkning af denne trussel fra frygt, i alle dens forklædninger, kan blive en retningsgivende politisk aktivitet for kvækere i det 21. århundrede, ligesom pacifistreaktionen efter den anden verdenskrig var det i sidste århundrede.
- Global og EU-reaktion på de seneste terrorist-trusler fortsætter med at prioritere efterretnings-baserede traditionelle terrorist-bekæmpelses aktiviteter. Dette er ikke effektivt overfor moderne terrorisme.
- Håndtering af grundlæggende årsager til moderne terrorisme, idet man ser dem i et længere perspektiv, og understøttelse af mangeartede dialoger på flere planer, er vital for vellykkede foranstaltninger mod terrorisme.

- Det er vanskeligt at definere 'sejr' over terrorisme. 'Sejr' over terrorisme må dog anses for opnået, når terrorist handlinger er ophørt i længere tid og dette synes at kunne fortsætte i overskuelig fremtid som følge af, at ingen ser fordele ved at forfølge en politisk eller social dagsorden, de måtte have, - lovlig eller ej -, gennem tilfældig vold.

Det er vort ansvar som kvækere og som borgere, at tilskynde beslutningstagere til at anlægge et længere perspektiv og til at se på grundårsagerne bag radikaliserings og terrorisme, med det sigte at skabe en positiv, fredelig udvikling ud fra gensidig respekt og værdighed, ikke frygt.

ANBEFALINGER

- EU's definition af terrorisme må genovervejes. Fokus må være på terrorister og ofre, menneskerettigheder og borgerinddragelse.
- EU må, når det genovervejer dets egne metoder, søge at igangsætte en ny serie FN-drøftelser med sigte på at nå frem til en generel definition af terrorisme.
- Mere effektivt engagement i løsning af Israel/Palæstina problemerne er vitalt. EU har brug for at gøre mere for at støtte en positiv USA tilgang, og udvikle nye påvirknings måder, især overfor den israelske regering.
- Europæiske kvækere kunne samarbejde om at starte tværeuropæiske, mellem-regionale, interreligiøse dialog programmer. Et hovedemne til diskussion kunne være brug og misbrug af frygt i religion og politik. Den Europæiske Kommission kunne gøre det klart, at den vil yde den nødvendige støtte, hvor sådanne initiativer bliver taget.
- EU kunne understøtte og fremme interkulturelle dialogprogrammer på mange niveauer mellem dets egne medlemsstater og lande i Mellemøsten. Det kunne også forøge kulturelle udvekslingsprogrammer. Dette kunne indeholdes i nuværende politiske rammer, herunder Naboskabs-

politikken og Barcelonaprocessen (Se Tillæg 1) - som søger at fremme freden, sikkerheden og stabiliteten langs EU's ydre grænser.

- EU bør undersøge metoder, som kan styrke de organisationer, som arbejder frem mod forståelse af de dybere årsager bag radikaliserings og fundamentale årsager til terrorisme. Det bør tage resultaterne fra sådanne studier alvorligt.
- EU må samarbejde med organisationer, som udforsker mere genoprettende juridiske alternativer i håndteringen af ekstremister og terrorister.

Efterretnings- og sikkerheds anbefalinger

- Udvikle en stærkere aktions- og taktisk efterretningsstruktur, som er fast forankret i demokratiske principper.¹ EU bør også samarbejde med væsentlige partnerlande om at udvikle bindeled mellem centre for terror-analyse, og udveksle analyser af risici og modforholds-regler. Alle disse handlinger bør støttes af udvikling af internationale standarder for sikkerhedsregler,² fast forankrede til demokratiske principper.
- Udbygge samarbejdet med nationale og regionale terrorisme analyse centre udenfor EU.
- Søge at forstærke deltagelsen i den USA-ledede Proliferation Security Initiative (Initiativ til modvirkelse af ulovlig spredning af masseødelæggelsesvåben).
- Understrege tydeligt, når EU udvikler fælles anti-terrorisme politikker, at 'fortolkninger' og 'diplomatiske forsikringer' er uacceptable, hvis mennesker bringes i fare for

---

¹ *Partners in crime: Europe's role in US renditions'* Amnesty International report:
<http://web.amnesty.org/library/index/ENGEURO10082006>

² smstds

tortur eller anden mishandling.³

- EU medlemslande burde sikre troværdigheden af fremmede landes efterretningsvirksomhed ved at:
  - Forbyde gensidig hjælp under forhold hvor der er en betydelig risiko for at et sådant samarbejde kunne bidrage til ulovlig anholdelse, tortur eller anden mishandling, "forsvindinger", uretfærdig rettergang eller anvendelse af dødsstraf.
  - Tage øjeblikkelige skridt til udvikling og indførelse af regulerende rammer til styring af fremmede landes efterretningstjenester, herunder at skabe effektive sikringer mod brud på menneskerettighederne.⁴
- EU's Anti-Terror Koordinator (CTC) opfordrer medlemslandene til at etablere nye efterretnings-udvekslings enheder adskilt fra hjemlige efterretningstjenester, på et tværgående EU plan.
- CTC kunne foreslå en liste over tillidskabende skridt for medlemslandenes efterretningstjenester, efter konsultation med medlemslandene. Dette kunne bidrage til opbygningen af tillid og skabe grundlag for bedre samarbejde og informations udveksling. CTC kan også opfordre til bedre udnyttelse af EUROPOL og EUROJUST.⁵

---

3 smstds

4 smstds

5 EUROPOL er en tvær-europæisk politi enhed som koordinerer landegrænse-overskridende operationer og hjælper de nationale politi styrker. EUROJUST yder medlemslandene rådgivning om udlevering af mistænkte over EU's landegrænser.

TERRORISME SET I STØRRE SAMMENHÆNGE

Der er i denne verden mennesker, som er så sultne, at Gud ikke kan vise sig for dem i andre former end brød.

Mohandas Gandhi

Prioriteter i global krisestyring har ændret sig negativt som følge af 'Krigen mod terrorisme'. Ifølge tal fra NBC forekom der ca. 2.929 dødsfald relateret til terrorisme verden over mellem 11. september 2001 og september 2004⁶, mens tre millioner mennesker døde af AIDS i 2005 alene⁷. Mere end 50.000 kvinder dør hvert år som følge af komplikationer under graviditet og fødsel⁸. I USA overstiger antallet af dræbte hvert år under vold udøvet med skydevåben langt antallet af dræbte ved terrorisme⁹. Alene i EU døde 41.600 mennesker ved trafikulykker på vore veje - næsten det tredobbelte af det totale antal ofre for terroristvold¹⁰. 2005 blev anvendt godt til at bringe de fattiges tilstand i verden i fokus, alligevel fortsætter det nye krigsparadigme med at få fortrin, når der skal bruges ressourcer, skønt disse kunne være brugt langt mere praktisk og til større gavn for mennesker.

---

⁶Worldwide terrorism-related deaths on the rise: NBC News findings run counter to recent Bush administration claims.' 2/10/2004:
<http://www.msnbc.msn.com/id/5889435/>

⁷'Unhappy Anniversary' The Economist 3-9 June 2006, p 22

⁸'Human development report' UNDP 2003, New York, Oxford University Press

⁹Paul van Tongeren, Juliette Verhoeven and Jim Wake 'People Building Peace: Key Messages and Essential Findings, in Paul Van Tongeren and Malin Brenk (eds) 'People Building Peace II: Successful Stories of Civil Society.' London, Lynne Reiner, 2005, p 76

¹⁰'Road safety: we must do more.' European Commission press release, 22 February 2006:
<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/06/202&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

Den måske største trussel menneskeheden står overfor, er den selvskabte destruktion af vores verden, som vi er afhængige af for at overleve. Stadig alvorligere internationale drøftelser om fossile brændstoffer, vand og frugtbar jord kan opfattes som tegn på denne trussels vækst.

Truslen fra terrorisme blegner i sammenligning med andre globale udfordringer selvom man næppe ville tro det, når man lytter til nogle af regeringernes talsmænd eller følger med i førende medier.

DEFINITIONER PÅ TERRORISME

Definitioner på terrorisme er notorisk uklare og har været det i årtier. Uenighed har forhindret en universelt accepteret FN definition, selv om det har forsinket vedtagelse af flere internationale konventioner om specifikke aspekter eller former for terrorisme, så vel som flere FN resolutioner om emnet¹¹.

'Kriminelle handlinger, herunder sådanne mod civile, som begås med den hensigt at forårsage død eller alvorlig legemsbeskadigelse, eller tilfangetagelse af gidsler med det formål at tilvejebringe en tilstand af terror i den almene offentlighed eller i en gruppe af mennesker eller enkeltpersoner, true en befolkning eller presse en regering eller internationale organisationer til at gøre, eller afstå fra at gøre, enhver handling, som udgør lovovertrædelse inden for hensigten med, og beskrivelsen i internationale konventioner og protokoller i relation til terrorisme, er under ingen omstændigheder berettiget gennem politiske, filosofiske, ideologiske, racemæssige, etniske, religiøse eller andre af tilsvarende art.'

FN's Sikkerhedsråds Resolution 1566, oktober 2004
(Vedtaget enstemmigt) (Uautoriseret oversættelse)

---

¹¹ 'The EU's definition of terrorism' German law journal report:
<http://www.germanlawjournal.com/article.php?id=434>

EU's DEFINITION

EU har en fælles definition af terrorisme. Den blev fremlagt i juni 2002 for Rådsforsamlingen 'Rammer for bekæmpelse af terrorisme'. Selv om dele heraf er taget fra FN-definitionen, er den ikke fejlfri. Ifølge definitionen begås terroristforbrydelser med henblik på:

'...true en befolkning alvorligt, eller urimeligt true en regering eller international organisation til at gennemføre eller afstå fra at gennemføre enhver handling, eller alvorligt destabilisere eller ødelægge de grundlæggende politiske, konstitutionelle økonomiske eller sociale strukturer i et land eller en international organisation'.

Følgende handlinger skal anses for at være terroristforbrydelser:

- (a) angreb på en persons liv, som kan medføre døden;*
- (b) angreb på en persons fysiske uafhængighed;*
- (c) kidnapning eller tilfangetagelse af gidsler;*
- (d) at forårsage omfattende ødelæggelse af regerings- eller offentlige anlæg, et transportsystem, et infrastrukturelt anlæg, herunder informationssystem, en fast platform anbragt på den kontinentale sokkel, et offentligt sted eller privat ejendom, hvorved det er sandsynligt, at menneskeliv bringes i fare eller et alvorligt økonomisk tab forårsages;*
- (e) beslaglæggelse af et luftfartøj, skib eller andet transportmiddel for mennesker eller gods;*
- (f) fremstilling, besiddelse, anskaffelse, transport, levering eller anvendelse af våben, eksplosiver eller af nucleare, biologiske eller kemiske våben, så vel som forskning i og udvikling af biologiske og kemiske våben;*
- (g) udledning af farlige substanser, eller at forårsage ild, oversvømmelse eller eksplosion således, at menneskeliv bringes i fare;*

(h) indgreb i eller afbrydelse af forsyning med vand, strøm eller andre fundamentale naturlige ressourcer, hvorved menneskeliv bringes i fare;

(i) at true med at begå nogen af de handlinger, som er anført under (a) til (h).¹²

(Uautoriseret oversættelse)

DEN OFFICIELLE FBI DEFINITION

(Uautoriseret oversættelse)

*'Terrorisme er den ulovlige anvendelse af magt eller vold mod mennesker eller ejendom for at true eller tvinge en regering, civilbefolkningen eller dele deraf, for at forfølge politiske eller sociale mål.'*¹³

Det er vigtigt at bemærke, at hverken EU eller FBI definitionen udtrykkeligt eller blot indirekte anerkender statsterrorisme. Mennesker kan terroriseres af statslige eller ikke statslige aktører. Begrebet 'terrorisme' blev oprindeligt anvendt om Jakobinerne i 'terrorstaten' under den franske revolution.¹⁴ Eksempler på moderne statsterror kunne omfatte tortur, behandlingen og tilstanden i Sovjets Gulag lejre, den kollektive afstraffelse af palæstinenserne, trusler og hårdhændede militære aktiviteter mod civile i Grozny, Bagdad eller Darfur.

EU's 'Netværk af Uafhængige Ekspertter i Fundamentale Rettigheder' er en overvågnings-enhed som består af ekspertter fra

---

¹² Full document available here:

<http://www.statewatch.org/news/2001/sep/terrorism.pdf>:

¹³ United States Federal Bureau of Investigation is the US domestic security service: <http://www.fbi.gov/>

¹⁴ 'War against terror' 'The Friend', 11 November 2005:

<http://www.quaker.org.uk/Templates/Internal.asp?NodeID=91884>

EU's medlemslande.¹⁵ De udtrykker bekymring over denne definitionens unøjagtighed, en definition, som de fleste medlemslande simpelthen har lagt ind i deres egen lovgivning. Udøvelse af 'terrorist' forbrydelser bliver almindeligvis mødt med omfattende begrænsninger i civile frihedsrettigheder. For at modvirke dette kan en mere præcis definition være nødvendig,¹⁶ eller der må lægges større vægt på menneskerettigheder, almindelig menneskelighed og civile rettigheder. Anti-terrorisme lovgivning er allerede blevet brugt til at splitte fredelige protester i EU medlemslande. De uafhængige eksperter anvendte den betragtning, at medlemslandene selv må skabe kontrolmekanismer indenfor deres egen lovgivning for at beskytte de fundamentale rettigheder bedre.¹⁷

Som helhed er EU's og FBI's tilgang definitioner set gennem de mest magtfuldes briller. Det er vigtigt at bemærke, at den ene persons terrorist er den anden persons frihedskæmper, og at anerkende andres synspunkter. Nelson Mandela blev betragtet som terrorist af mange gennem mange år. Han mødes nu med ærbødighed på et niveau, som almindeligvis er forbeholdt FN's generalsekretær. Tidligere israelske ministerpræsidenter var med i handlinger, som set gennem EU's og FBI's briller ville være blevet anset for terror, forud for dannelsen af den israelske stat.

Definitioner bør udvides så de omfatter stats-terrorisme. En mere fleksibel international debat er nødvendig. En universel definition af

---

¹⁵ EU's netværk af uafhængige eksperter er oprettet af EU-Kommissionen efter anmodning fra EU Parlamentet. Det overvåger menneskerettighedernes stilling i medlemsstaterne og Unionen på grundlag af Erklæringen om Grundlæggende Rettigheder. Det udsender rapport om disse rettigheder i de pågældende stater og EU, og tilkendegiver sin mening om særlige sager vedrørende rettighederne. Yderligere information her: <http://cridho.cpdr.ucl.ac.be/AVIS%20CFR-CDF/Avis2006/CFR-CDFAVIS2-2006.pdf>

¹⁶ 'Anti-terrorism policy', EurActiv article, first published 11 March 2005: <http://www.euractiv.com/en/justice/antiterrorism-policy/article-136674>

¹⁷ smstds

terrorisme ville være et nødvendigt grundlag for skabelsen af bindende international lov og effektiv mellemstatlig handling.

Nedenfor er nogle nye definitioner af terrorisme:

- *Kulminationen af individuel, omfattende undertrykt frygt og raseri, baseret på uretfærdighed eller stor smerte.*
- *Det mest omfattende udtryk for frygt, frustration, og/eller skuffelse over familie, samfund og/eller international politik.*
- *Resultatet af et desperat forsøg på at skabe mening og formål med livet, udført af en person, som ikke føler nogen af delene.*
- *Den naturlige handling for en koldblodig morder.*
- *Den bevidste, dødbringende udpegning af civile som mål for et politisk, religiøst eller økonomisk formål.*

Disse definitioner er ufuldstændige og forsimplede. De tjener blot til at understrege fraværet af menneskelighed i den nuværende, dominerende tendens i debatten. Forhåbentlig vil det udfordre os til at tænke mere på årsagerne til terrorist-handlinger, omtalen af krig og paradigmet: 'Krig mod terrorisme'.

Begrebet 'terrorisme' har gennemlevet en forvandling. For mange beskriver det ikke længere en metode, men medfører i stedet en utvivlsom moralsk fordømmelse. Snarere end ordet 'kætter' indeholder ordet 'terrorist' automatisk en moralsk dom.¹⁸ For nogle er 'terrorisme' stemplet som den nye, rene ondskab. Den forsimplede snak om 'Krig mod terrorisme' har medført, at man har opgivet en fornuftig udforskning af grundlæggende årsager til moderne terrorisme eller overvejelse af terroristernes anklager, og dermed fra en sammenhængende drøftelse af, hvorledes man effektivt kan

---

¹⁸ 'War against terror' 'The Friend', 11 November 2005

modvirke det i medierne på længere sigt.

PÅ VEJ MOD MERE HUMANE DEFINITIONER

'Vor sorg er blevet til vrede og vreden til beslutsomhed. Hvadenten vi bringer vore fjender for retten, eller vi bringer retfærdighed til vore fjender, så vil retfærdighed ske fyldest... .'

USA's præsident George Bush

Tale til et fælles møde med

Kongressen og Det Amerikanske Folk, 20. sept. 2001

Vrede er en naturlig personlig og kollektiv reaktion på terroristers volds handlinger. Dog kan vrede og frygt være uhensigtsmæssige når de styrer politik; de er følelser som må bearbejdes og forvandles. Frygt og vrede som drivkraft bag politiske handlinger gør nye forløb af frygt, uretfærdighed og vrede langt mere sandsynlige.

Frygt reaktioner er meget tilbøjelige til at bevare volden i det uendelige. At bevare volden i det uendelige er ikke en effektiv foranstaltning mod terrorisme. Lindring af frygt og vrede er vanskelig. Arbejde for erkendelse og fremhævelse af vor universelle menneskelighed vil hjælpe i den proces.

En definition lægger grunden for opfattelse og fremgangsmåde. Fremhævelse af almindelig, fælles menneskelighed i en definition af terrorisme vil påvirke den måde, hvorpå debatter herom bliver formet; dette vil bidrage til at forhindre, at frygt dominerer i udformningen af politikker.

En mere effektiv definition af terrorisme ville også afgrænse den som en handling mellem mennesker. I et klima, hvor følelserne går højt, er ufornuftige handlinger meget sandsynlige. At konstatere det indlysende på en rolig måde kan bidrage til at genskabe balancen i debatten, og hjælpe til at stoppe uhensigtsmæssige, ufornuftige politiske valg.

Hvis en definition fremlægger en forestilling om et rent militært problem, er den naturlige reaktion rent militær. Hvis definitionen anerkender, at terrorisme er et humanitært, socialt, politisk og et sikkerhedsproblem, vil det naturlige resultat blive mere effektive, mangefacetterede foranstaltninger mod terrorisme.

QCEA fremlægger den følgende definition som et forslag. Den stammer hovedsageligt fra kvækerne i USA's Komité for National Lovgivnings (FCNL) hjemmeside,¹⁹ med nogle tilpasninger og tilføjelser.

Terrorisme er en mellem-menneskelig handling. Den udføres af mennesker mod mennesker.

Den er også en taktik, om den så bruges af en etableret regering, en revolutionær gruppe eller et individ. Terrorismen omfatter trusler eller voldshandlinger, spændende fra at fratage andre deres grundlæggende menneskerettigheder, til ødelæggelse af ejendom, fysisk vold, tortur eller drab.

Terrorist-handlinger vælges bevidst og udføres med formål, som går ud over volden i sig selv.

Terrorist-handlinger udføres normalt med politisk hensigt, til forskel fra forbrydelser begået for personlig vinding eller privat hævn eller som følge af mental forstyrrelse.²⁰

TRUSLEN FRA FRYGT

Frygt: navneord, en ubehagelig følelse eller tanke som man har, når man bliver bange eller bekymret for noget farligt, smertefuldt eller

---

¹⁹“Terrorism: the new warfare’, Friends Committee for National Legislation website: ‘Terrorisme; den nye krigsførelse’. USA Kvækernes Komité for National Lovgivning. Hjemmesiden:
http://www.fcnl.org/issues/terror/sup/stmt_terrorism.htm

²⁰The full text of the source article can be found on the Friends Committee for National Legislation website, here:
http://www.fcnl.org/issues/terror/sup/stmt_terrorism.htm

dårligt, som sker eller kunne ske;

Frygte: udsagnsord, at blive bange for noget eller nogen som er ubehagelig

Frygt gør os ufornuftige. Frygt forstyrrer vores opfattelse. Frygt fremmaner oprindelige instinkter i os. Oprindelige instinkter er ikke befordrende for effektiv problemløsning, skønt det er vigtigt at forstå dem. Opfattelsen af en terrorist-trussel, enten virkelig eller indbildt, fremkalder flere slags frygt i vores indre. Vi bliver bange for at miste vores liv, vores familie, vore venner eller vores frihed. Skønt det at kæmpe eller tage flugten er de reaktioner, som ligger programmeret i vore oprindelige instinkter, så overvinder ingen af disse vores frygt. For at overvinde sådan frygt må vi positivt tage fat på frygten og forstå, hvad der ligger bag. Vi skal ikke tillade vore oprindelige instinkter at styre vore reaktioner.

Et angreb på enkeltpersoner eller grupper binder mennesker sammen i frygt, for at opnå en følelse af sikkerhed og styrke gennem solidaritet. Når et land angribes, synes regeringen at være det naturlige sted af vende sig hen for at opnå en sådan sikkerhed. Måling af borgernes tilslutning bag USA's præsident Bush's embedsførelse steg skyhøjt efter 11. september angrebene, og toppede med 92% d. 9. oktober 2001 - det højeste målte resultat i en USA meningsmåling nogensinde.²² Et frygt-klima kan være gavnligt for regeringer. Det kan gøre det lettere for regeringer at legitimere en politik og nogle handlinger som ellers ville være uacceptable.

Virkingen af 'samling under flaget', frembragt gennem frygt, kunne forøge sandsynligheden for styrets genvalg. Bush administrationen er godt klar over dette. Efter den utilstrækkelige statslige reaktion på ødelæggelserne efter orkanen Katrina i september 2005, appellerede præsident Bush til tilbagevenden til

---

²² http://abcnews.go.com/sections/us/dailynews/sept11_yearlaterpoll020910.html

'ånden fra 11. september'²³ - måske delvis for at modvirke hans afgrundsdybe fald i meningsmålinger, som dengang var nået under 40% for første gang.²⁴

For at undgå mulige offentlige tilbageslag kan regeringer overreagere på trusler og i den sidste ende forårsage større skade end gavn. Drastiske reaktioner kan forøge frygt niveauet i befolkningen, og det kan efterhånden forøge det folkelige krav om mere drastiske indgreb. Friheden kan således udhules i en negativ spiral af handling og reaktion, drevet af frygt.

11. september 2001 var en katalytisk hændelse som skånselsløst belyste alle samfunds sårbarhed. 11. september 2001 skete for over 5 år siden. I de forløbne år siden er der ikke sket større terrorist angreb i USA. Der blev ikke påvist nogen forbindelse mellem al Qaeda og Iraq inden angrebet, og der blev ikke fundet nogen masseødelæggelsesvåben i Iraq bagefter. Ud fra en politik baseret på frygt har USA's ledelse begået flere strategiske, operationelle og taktiske fejl som har kostet hundrede tusinder menneskeliv. Disse forhold og andre mislykkede politikker har nødvendiggjort, at USA's ledelse i stigende grad har forøget den offentlige frygt i et forsøg på at fastholde virkningen af 'samling under flaget' (eller regimet).

Ved at sætte 11. september-angrebene lig med 'angreb på vores frihed' vildleder USA's og andre landes regeringer deres egne befolkninger. Tanken om frihed står centralt i USA's værdier og historie. De, som har magten, er klar over at intet kan opildne den nation mere end et angreb på dette centrale element i dens identitet. Det er klart, at al Qaeda's anklager er knyttet til dele af USA's udenrigspolitik, ikke til den frihed, som USA's borgere nyder. En alvorlig trussel mod den personlige frihed i både USA og Europa stammer fra reaktionære regeringers indgreb mod terrorisme, ikke fra terror-handlinger i sig selv.

---

²³'Besieged Bush evokes 9/11 spirit' The Hindu, 12 September 2005: <http://www.thehindu.com/2005/09/12/stories/2005091204631400.htm>

²⁴ smstds

Terrorisme er ikke den *største* dødelige trussel mod borgere i USA og Europa, selvom mediernes behandling og regeringers retorik og indgreb ofte forudsætter dette, at det er den oprindelige dødelige trussel vi står over for. Den uforholdsmæssige frygt, vi føler nu, bidrager til at udpege syndebukke, race profilering, uretfærdighed, overreaktion hos politi og fordrejning af politiske prioriteringer. Det kan også føre til mere omfattende vold, eftersom marginaliserede og udstødte befolkninger måske kan reagere på uretfærdigheder.²⁵

Forsøg på at reducere et fænomen som f. eks. militante islamister med så mange forskellige manifestationer, alle ud fra specifikke lokale, politiske eller historiske sammenhænge, til et enkelt sammenfattende koncept, er dømt til at mislykkes.²⁶ Således udgør anvendelsen og misbrug af frygt i sammenhænge som 'Krig mod terror', såvel som indgreb mod anti social adfærd, individuel og institutionel racisme osv. en væsentlig trussel mod den menneskelige udvikling. At modvirke denne trussel i alle dens former kunne blive den afgørende politiske aktivitet for kvækerne i det 21. århundrede, som pacifist reaktionen på 2. verdenskrig var det i sidste århundrede.

KRIGS PARADIGMET

'En stats ønske om absolut sikkerhed betyder absolut usikkerhed for alle andre'

Henry Kissinger

På det politiske plan i USA, og i mindre grad i Europa, leder frygten for at miste hjemlig opbakning, global strategisk overlegenhed, finansiel overlegenhed og teknologisk førerstilling alt sammen til dette nye krigs paradigme. På det individuelle plan afledes det af finansiel overlegenhed og teknologisk førerstilling alt sammen til

---

²⁵ Vidt udbredte protester mod offentliggørelsen af satiriske tegninger af profeten Muhammed i en dansk avis (og gentaget andetsteds i Europa) er eksempel herpå. Mange af protesterne indbeholdt yderliggående voldshandlinger og brandstiftelser i Damaskus i Syrien og Beirut i Libanon.

²⁶ Jason Burke 'On the Road to Kandahar' London, Penguin, 2006, p 18

dette nye krigs-paradigme. På det individuelle plan afledes det af frygt for at miste den individuelle sikkerhed, og sikkerheden for de kære og nærmeste. Sådan frygt er psykologisk og demokratisk forbundet, de henter næring fra hinanden.

Efter d. 11. september angreb USA og dets allierede Afghanistan og drev Taliban fra magten, fængslede al Qaeda medlemmer og deres sympatisører, indefrøs indestående på konti,²⁷ udpegede en "ondskabens akse", vedtog nye og strammere sikkerhedsregler, lovgav om større beføjelser til hjemlige efterretningsvæsner og forøgede bevillingerne til deres efterretnings virksomhed. De afsatte Saddam Hussein, som de tidligere støttede i Iran/Iraq krigen. Efter fem år og tab af hundrede tusinder menneskeliv og hundrede millioner af dollars, euros og pund sterling, så står vi alligevel tilbage med en ubestemmelig og dog klar følelse af, at vi - på en eller anden måde - har fået dette, denne 'krig mod terror' helt galt fat i den vestlige verden, eller med den tysk filosof Jürgen Habermas ord 'en ubestemt følelse af angst'.²⁸

'Krig mod terrorisme' er blevet retorik, den er blevet et paradigme, og dette paradigme leder borgere i USA til at tillade sig at tilbageholde mennesker uden retssag og internere dem uden tidsbegrænsning, i en militær konflikts rammer.

Gijs de Vries, Terrorbekæmpelses Koordinator for Europarådet²⁹

---

²⁷ USA har et bredt arsenal af ensidige og flersidige redskaber til at bekæmpe terroristernes finansiering. Et væsentligt organ beror hos Udenrigsdepartementet, kaldet 'Kontoret for Bekæmpelse af Terrorismens Finansiering og Handlingsprogram til Økonomiske Sanktioner'. Yderligere information kan findes på: <http://www.state.gov/e/eb/c9997.htm>

²⁸ 'How to lose the war on terror. Part 3: An exchange of narratives.' Asia Times, 3 June 2005:
http://www.atimes.com/atimes/Middle_East/HF03Ak01.html Mr. de Vries gave the keynote address at an Anti-Racism and Diversity European Parliamentary Intergroup seminar on 'Counter-terrorism and ethnic profiling,' 6 June 2006

²⁹ Mr. de Vries gave the keynote address at an Anti-Racism and Diversity European Parliamentary Intergroup seminar on 'Counter-terrorism and

D. 20. september 2001 sagde USA's præsident George Bush i en tale til både Kongressen og USA's befolkning:

*'.... Vores svar indeholder langt mere end øjeblikkelig gengældelse og isolerede slag. Borgerne skal ikke forvente ét slag men en langvarig kampagne, noget vi aldrig tidligere har set. ...vi vil forfølge nationer, som yder hjælp og skjul til terrorister. Enhver nation, i enhver region må nu træffe en beslutning. Enten er I med os, eller I er med terroristerne.'*³⁰ *Vores krig mod terror begynder med al Qaeda, men den slutter ikke der. Den vil ikke slutte før enhver terrorist gruppe overalt på jorden er fundet, er stoppet og er nedkæmpet.*³¹

Den ubegrænsede krigstilstand kunne - efter Bush administratio-
nens valg - gøre ethvert regime til krigsmål når som helst. Den ledes
af en kraftig afhængighed af en frygt-kultur.

Det nye paradigme har indført en ny vægt på stats-sikkerhed, mens
den personlige sikkerhed i stigende grad formindskes. Den nye
vægtning er understøttet af en føjelig presse, omfattende og
målrettede informations-kampagner fra regeringen og særlig
fortrinsstilling for 'officiel' underretning til ledere. Når hele
magtapparatet i staten oprustes gennem styrkelse af militæret og
tvungen orientering mod sikkerhed, bliver det yderst vanskeligt for
mere pacifistiske ikke-statslige aktørers stemmer at blive hørt.³²

SELVFORSVAR DIKTERET AF FRYGT

Terrorisme er en aktivitet, en taktik. En aktivitet er ikke en fysisk

ethnic profiling,' 6 June 2006

³⁰ US President George W. Bush in an address to the Joint Session of
Congress and the American People, 20 September 2001

³¹ smstds

³² Kevin P Clements 'The War on Terror: Effects on civil society actors in
the field of conflict prevention and peacebuilding' in Paul Van Tongeren,
Malin Brenk (eds) 'People Building Peace II: Successful Stories of Civil
Society.' Lynne Reiner 2005, p 76

'Krigen mod Terror: Virkninger på civilsamfundets aktører i
konfliktforebyggelse og fredsarbejde'.

ting; en aktivitet kan ikke destrueres som om det var en fysisk ting. Man kan ikke føre krig mod en aktivitet. Terrorisme udøves af menneskelige væsener, mod menneskelige væsener. Mennesker er sammensatte væsener; enhver reaktion på denne menneskelige aktivitet, som kaldes 'terrorisme', burde tage denne kompleksitet i betragtning.

Desværre har den vestlige verden, også EU's medlemslande, givet 'jagten på terrorister' en prioritet - idet de har udvekslet efterretninger for at afsløre multinationale netværk og idet de har forøget efterretningstjenesters størrelse, budget og rolle. Det er en del af det problem, som er skabt ved en indsats baseret på et 'krigsparadigme'. Det medfører andre lige så alvorlige problemer:

- Det trækker ressourcer væk fra mere presserende globale konflikter og problemer
- Det er en uholdbar politik³³
- Det har påvirket den internationale multilaterale udvikling negativt - den internationale frygt politik overskygger tillids politik.³⁴
- Det har skadet nationale og internationale love, som angår kriminelle handlinger; det har svækket kilderne til vores egen langsigtede beskyttelse
  1. Det trækker i retning af militære løsninger som anses for mere effektive

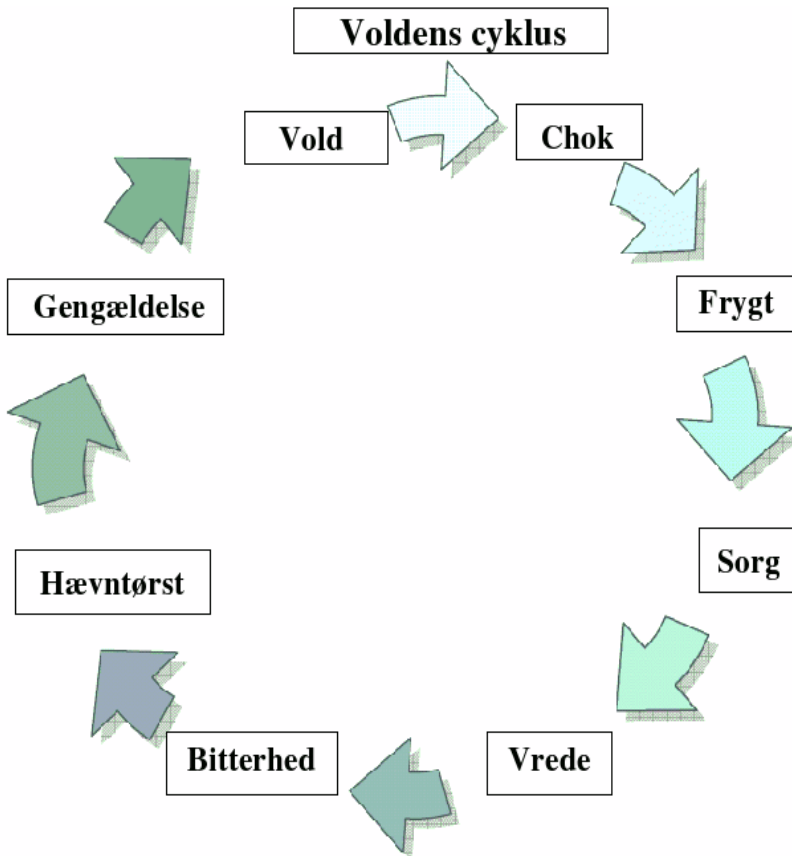
---

³³ Democratic societies may punish those in power. The November 2006 Republican defeat in the US mid-term elections was arguably a public backlash against a lack of progress in Iraq
 Demokratiske samfund kan straffe magthaverne. Det republikanske nederlag ved midtvejsvalgene i november 2006 i USA blev tolket som en offentlig reaktion mod manglen på fremskridt i Iraq.

³⁴ Kevin P Clements 'The War on Terror: Effects on civil society actors in the field of conflict prevention and peacebuilding' in Paul Van Tongeren, Malin Brenk (eds) 'People Building Peace II: Successful Stories of Civil Society.' Lynne Reiner 2005, p 76

Se også note 32

2. Det erstatter/overskygger nødvendigheden af at undersøge begrundelsen eller anklagerne bag terrorist-handlingerne
3. Det kan få os til at forråde vore egne, centrale værdier
4. Det ser bort fra den mulighed, at terroristgrupper kan udvikle sig til fredelige politiske bevægelser

VOLDENS CYKLUS ³⁵

³⁵ The diagram is based on ideas in Scilla Elworthy and Gabrielle Rifkind's 'Making Terrorism History' Oxford, Rider, 2006, p 44

FRYGT, VÆRDIER, IDENTITET OG KRIGENS SPROG

Krigens sprog er et vigtigt aspekt af krigs-paradigmet. Den splitende 'dem og os' talemåde skaber reelle problemer, mens man samtidig forsøger at bygge broer mellem mennesker, stater og kulturer.

Nogle strategiske tænkere har talt om nødvendigheden af overbevisning eller 'moralisk styrke' som en effektiv styrke forstærker i krigstid.³⁶ En soldat, som er helt overbevist om retfærdigheden af sine handlinger, vil ikke tøve med at trykke på aftrækkeren, ej heller vil den soldat, som ser sin fjende som undermenneske. Det 20. århundrede var vidne³⁷ til slutresultatet af umenneskeliggørelse i Auschwitz, Kigali, Nanjing og andre steder. Ord som 'fjende', 'korsfarer', 'vantro', 'mål', 'terrorist' er alle blevet dele af denne sidste krigs polariserende sprog.

Kvækerne mener, at det er forkert at slå andre mennesker ihjel. Som skrevet af kvækerne i London i 1943:

'Vi ved, at Gud er med mennesker og ved at vende os fra det onde og leve i hans ånd, kan vi måske blive ført frem til hans vej til fred. Den vej til fred findes ikke i nogen politik om 'betingelseløs overgivelse' uanset hvem, der måtte kræve det. Den forudsætter, at mennesker og nationer må erkende deres fælles broderskab, må udnytte ærlighedens og hæderlighedens våben, fornuft, tålmodighed og kærlighed, aldrig føjelig overfor undertrykkerens fremfærd, altid rede til at lide med den undertrykte. I ethvert land er der en længsel efter frihed fra

---

³⁶ A force multiplier is a military term referring to a factor that dramatically increases (hence "multiplies") the combat effectiveness of a military force. Each factor may apply more or less under different circumstances

En styrkeforstærker er et militært udtryk som henviser til en faktor der voldsomt forøger (mangedobler) en militærstyrkes kampkraft. Faktorerne kan bruges hver for sig efter omstændighederne.

³⁷ See Carl Von Clausewitz 'On War'

*herredømme og krig, en længsel, mennesker søger at udtrykke. Nu er tiden til at udstede en åben invitation til samarbejde om kreativ skabelse af fred, ved at erklære vores villighed til at yde ofre som national anseelse, rigdom og levestandard for det fælles gode for menneskeheden.*³⁸

Kvækere tror, at der er 'noget af Gud i enhver'. Deraf følger det, at ved at dræbe et andet menneske dræbes det af Gud i vedkommende. Det kan aldrig være det rette at gøre, og det kan aldrig føre til et større gode - i den sidste ende.

For at gøre det rigtigt at tage liv må mange mennesker nødvendigvis være sikre på, at deres handling er retfærdiggjort af et større gode - og at deres fjende er virkelig ond. At dræbe er uacceptabelt i det civile liv; opfattelser og værdier må ændres for at retfærdiggøre krigstidens mord. Sproget hjælper til at foretage dette værdiskifte, ved at forsimple vores identitet og vore opfattelser, og skrælle menneskeligheden af vor modstander. I krigens sprog er USA's styrker enten 'frihedens næve' eller 'korsfarere mod vantro' snarere end enestående menneskelige væsener, hver med samme værdi. Begge sider skræller menneskeligheden af den anden, og derved benægter de tillige deres egen menneskelighed.

Sprog forbinder identitet og omformning af værdier i krigstid. Det kan anspore til vold. Hvert aspekt forstærker det andet. Rædselsfuld vold bruges for at legitimere primitive opfattelser af modsatte sider. Både vold og forsimplede opfattelser forstærkes af krigens sprogbrug. Hvert af disse aspekter tager næring fra andre, og polarisering og radikalisering forøges. Dette gør dialog-baseret løsning stadig fjernere. Alt hvad vi har tilbage er et 'virvar af misforståelser, primitive klichéer, sideløbende mangel på selvforståelse'³⁹ og stigende vold.

---

³⁸ Britain YM, Quaker Faith and Practice, section 24.09, 1994

³⁹ Ken Booth and Tim Dunne (eds) 'Worlds in Collision. Terror and the Future of Global Order' Palgrave Macmillan, Basingstoke, 2002, p 5'

Sådanne primitive klichéer kan føre os til at tro, at en betegnelse som 'Islamisk verden' beskriver en ensartet blok, hvor mærkelige skabninger benævnt Muslimer lever livet efter en mystisk og reaktionær religion, hvor de undertrykker kvinder og bærer mærkelige klæder. Og så er det i virkeligheden en yderst forskelligartet og dynamisk åndelig, kulturel og politisk tro, som trodser definition, geografisk, etnisk og racemæssigt⁴⁰. Islam er en kliché som er blevet anvendt på mange ting, men som ikke beskriver nogen af dem fyldestgørende.⁴¹

QCEA udfordrer denne krigs-sprogbrug og alt hvad den indebærer, et sprog som anvendes af verdens ledere så vel som soldater. QCEA udfordrer os, andre kvækere, andre borgere og beslutningstagere til at tænke kritisk på det sprog vi benytter os af, og den tankekonstruktion som understøtter det.

DEN FRYGT SOM UNDERBYGGER TERRORISME

Vi er fælles om megen frygt med europæiske muslimer, og med mange af dem, som kunne kaldes terrorister. De nærer frygt for deres familie, deres venner og deres egen sikkerhed. De kan frygte for deres levebrød og deres livsstil.

Fundamentalisme beskrives ofte som en verden af simple, ufravigelige overbevisninger - sort og hvidt, godt og ondt, rigtigt og forkert - korsfarer og terrorist. Fundamentalisme fødes tit af en 'dyb usikkerhed som hindrer åbning overfor forandring, overfor andre, overfor det, som er anderledes'.⁴²

Politisk vold er ofte skabt ud fra fundamentalistiske tanker. Fundamentalistiske tanker er typisk vokset ud af frygt. For at

---

⁴⁰ Jason Burke 'On the Road to Kandahar' London, Penguin, 2006, p 12

⁴¹ smstds

⁴² Jaume Flaquer Garcia 'Fundamentalism: between perplexity, condemnation and the attempt to understand.

Cristianisme / Justicia booklets N, 121, p 6   Fundamentalisme:
Mellem forvirring, fordømmelse og forsøg på at forstå '.

imødegå terrorisme effektivt må vi forstå den proces som leder til denne forhærdelse af tanker. Vi må forstå den frygt og de følelser, som er brændstof i processen. Det følgende afsnit søger at udforske sådanne radikaliserings processer.

FRYGT FOR FORANDRINGER OG KULTUREL FORMØRKELSE

'Der har altid været fundamentalisme, fordi der altid har været grund til at frygte forandring.⁴³ Som med homofobi (angst og/eller foragt for homoseksuelle), racisme eller kønsdiskrimination, affødes forenklet fundamentalist tankegang af oplevelsen af en trussel, uanset om denne trussel er virkelig eller forestillet.

Mennesker henter sikkerhed i deres kultur. Kultur kan give den enkelte svar på de mest grundlæggende spørgsmål.⁴⁴ Når mennesker ser deres kultur eller værdigrundlag blive truet, så kan de opleve dette som en trussel mod deres identitet, deres inderste indre. For nogen kan den globale udbredelse af vestlig kultur⁴⁵ og sekulær modernitet udgøre en sådan trussel.

Når menneskers liv forandres ved en hurtig modernisering, f.eks. når en pludselig olie rigdom hovedkuls forandrer et fællesskab fra en stamme til et højteknologisk samfund, så kan de usikkerheder dette medfører, efterlade disse mennesker særlig påvirkelige af ekstremist ideologier.

FRYGT FOR UNDERTRYKKELSE OG URETFÆRDIGHED

I tilfældet al Qaeda, som stod over for, hvad de måtte se som en igangværende monoton gentagelse af graverende uretfærdigheder mod muslimer, forekommer reaktionen at være, at trække den psykologiske vindebro op og bemande de fysiske kanoner. I vestlige

---

43 smstds s 7

44 smstds s 8

45 Se Definitioner, Tillæg 1

lande⁴⁶ kan især muslimske forsamlinger frygte hårdhændede regerings styrede anti-terror aktioner, og stigende racisme og fremmedangst. Oplevelsen af broderskab indenfor en altfavnende ideologi, tjener som en magtfuld kontrast til den stigende fremmedgørelse og utilfredshed, som unge mennesker kan føle hjemme.⁴⁷

Al Qaeda har gjort op med den retning, USA's udenrigspolitik gennem de seneste år har taget, og de aktioner, den har ført til i den muslimske verden. Nogle har intellektualiseret deres frygt yderligere ved at sætte den i et historisk perspektiv. Efter deres opfattelse er den igangværende krig mellem USA og dem selv blot det seneste kapitel i rækken af krige mellem 'de vantro' og den 'muslimske' verden. At hylde den tid, hvor et stærkt islamisk kalifat, som var kulturelt, videnskabeligt og strategisk bedre udviklet end den vestlige verden, giver trøst i en tid, som er domineret af dyb usikkerhed.

Vestlige aktiviteter i den muslimske verden kan desværre skabe vækst i sådanne former for frygt. Anklagerne kunne omfatte:

- Europæisk kolonisering
- Stiltiende godkendelse af israelsk territorial ekspansion og etnisk udrensning
- Den Fransk-Britiske invasion af Sinai halvøen
- Det Iranske kup, ansporet af USA/Storbritannien, som genindsatte Shahan
- Militær hjælp til både Iraq og Iran under deres lange og brutale krig
- Golf krigen, Iraq krigen 2003 og den vedvarende besættelse

---

⁴⁶ smstds

⁴⁷ Jaume Flaquer Garcia. 'Fundamentalism: between perplexity, condemnation and the attempt to understand, Cristianisme / Justicia booklets N, 121, p 22 Se også note 42

- Hjælp og støtte til korrupte og udemokratiske arabiske regimer

Hvis vi effektivt skal imødegå frygt og vrede i visse muslimske samfund,⁴⁸ bliver vi nødt til at vende den destruktive politik og attitude, som udvises, til det modsatte, når det drejer sig om disse lande. Vestlige⁴⁹ og andre regeringer skal sikre, at udbygningen af ressourcer og pålæggelse af kulturelle forandringer ikke foregår eller fremmes, og at behandlingen af muslimske grupperinger indenfor vestlige samfund⁵⁰ er retfærdig og ligeværdig.⁵¹

FRYGT GENNEM TRAUME

'Mange palæstinensiske familier, som identificerer sig med fundamentalistiske grupper som Hamas,⁵² har oplevet deres eget familie-traume. De har måske overværet en dyb ydmygelse eller voldshandling udført mod en nærtstående.'⁵³ Traumatisering kan ofte lette radikaliserings, når den foregår i forbindelse med politisk

---

⁴⁸ Se Definitioner, Tillæg 1

⁴⁹ smstds

⁵⁰ smstds

⁵¹ Other destructive policies and attitudes must also be reviewed. These may include continued support of Israel and a (perceived) lack of support for the Palestinians

Andre skadelige handlingsprogrammer og holdninger må også genovervejes. De kan omfatte fortsat støtte til Israel og en (konstateret) mangel på støtte til palæstinenserne.

⁵² Hamas is a pre-eminent Palestinian Islamic political party and social organisation. Its roots lie in armed resistance. It has dispatched numerous suicide bombers into Israel during the most recent (2nd) intifada
 Hamas er et fremtrædende palæstinensisk parti med social organisation. Dets grundlag ligger i væbnet modstand. Det har sendt talrige selvmordsbombere ind i Israel under den seneste (anden) intifada.

⁵³ Scilla Elworthy and Gabrielle Rifkind 'Making Terrorism History', Oxford, Rider, 2006, p 20

ustabilitet og økonomisk tilbagegang. Dette kan senere resultere i tilslutning til fundamentalistiske synspunkter og endog politisk vold.

Eksempler på traumatiserende ydmygelse kunne omfatte:

- Oplevelse af vold mod eller drab på en nærtstående
- Blive offentligt afklædt under kropsvisitering (selv hvis det 'kun' er for øjnene af familiemedlemmer)
- Indbrud og indtrængen af 'sikkerhedsstyrker' i ens ejendom
- Blive fængslet eller opleve en nærtstående blive fængslet uden forklaring
- Være vidne til at lokale tabuer brydes af fremmede styrker.

Alle de ovenstående aspekter indeholder tydelige tegn på dårligt ledet oprørsbekæmpelse. Det er blevet grundigt dokumenteret alt sammen i Iraq og Palæstina. Globaliseringen af medierne og kommunikations-teknologi forøger rekrutterings-virkningen af sådanne uretfærdigheder. Internetbrugere overalt i verden kan drages mod radikale og yderliggående synspunkter ved at se internet video med uretfærdigheder i Bagdad eller Betlehem.

De naturlige følelser som følger efter sådanne traumer er vrede, desperation, væmmelse og modvilje. Nogle mennesker kan være ude af stand, eller uvillige til at omsætte disse følelser, og kan blive opslugt af dem. Dette kan føre til radikalisering. Under en sådan alt fortærende vrede kan der ligge en reel og dybtfølt frygt for gerningsmændene, skabt af erkendelsen af den skade og ydmygelse de kan påføre. Omgivelser, hvor de traumatiserede personer ikke modtager nogen følelsesmæssig støtte, gør det mere sandsynligt, at vreden bider sig fast og individet kan tilslutte sig yderliggående

synspunkter.⁵⁴

FRYGT OG TRO

Religion alene er ikke en direkte årsag til terrorisme. Sammen med økonomisk, politisk og social trivsel kan religiøse forestillinger alene bidrage til politisk radikalisering, når religionen opfattes som undergravet i en uacceptabel grad af visse personer. Støtte til radikale islamistiske grupper ser man eksempelvis vokse med utilfredshed med den politiske og økonomiske tilstand. Påkaldelse af religion bruges ofte som en måde, så en kamp kan sættes i perspektiv eller beskrives med begreber, som en politisk forsamling bedre forstår, end tankegangen bag strategiske valg.⁵⁵

Religiøse mål, ideologier og motivationer er ofte flettet sammen med de, som er økonomiske, sociale og politiske. En gruppes beslutning om at anvende vold er ofte afhængig af situationen og en følge af det kulturelle eller religiøse miljø. Religion kan blive et instrument for at mobilisere og legitimere.

FRYGT OG SOCIAL DYNAMIK

Frygt binder os i længsel efter tryghed og sikkerhed. Når personer udsættes for traume og ydmygelse i forbindelse med social og politisk vold, så er tendensen, at de opfatter begge dele både som person og som medlem af gruppen'.⁵⁶ Hvis traumatiserede personer

---

⁵⁴ For example the case of Abdel Baset Odeh, who killed 28 Israelis and tourists in 2002. Odeh was traumatised after being unable to marry his fiance following interference from the Israeli Shin Bet (security intelligence)

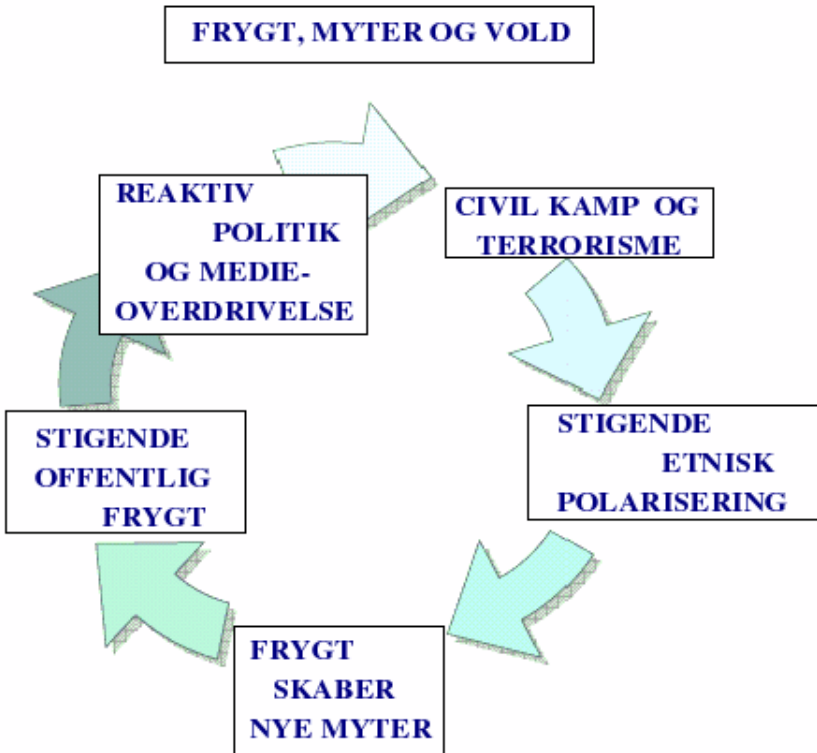
For eksempel tilfældet Abdel Baset Odeh, som dræbte 28 israelere og turister i 2002. Odeh blev psykisk skadet efter at blive forhindret i at ægte sin forlovede grundet indblanding fra det israelske Shin Bet (Sikkerhedstjenesten).

⁵⁵ Addressing the Causes of Terrorism: Volume 1' Club de Madrid series on Democracy and Terrorism. Club de Madrid, Madrid, 2005, p 15

⁵⁶ Scilla Elworthy and Gabrielle Rifkind 'Making Terrorism History' Oxford, Rider, 2006, p 38

modtages i en frygtstyret kultur, vil de mangle støtten til at forsøge at bevæge sig gennem deres følelser frem mod en mere positiv fremtid.

I miljøer, hvor frygt og ængstelse er tilbagevendende og blivende, tager grupper sådanne frygtstyrede sociale strukturer på sig, for at beskytte sig mod virkningerne af frygt og ydmygelse. Det militante martyrium som kultur i Hamas og Hezbollah viser det.⁵⁷ I sådanne miljøer vil religiøs fundamentalisme blive selvbekræftende og solidt forankret i den lokale kultur.

FRYGT, MYTER OG VOLD

⁵⁷ A reverence for martyrdom is prevalent with the Shi'ite strain of Islam

Social psykologi, eller analysen og studiet i gruppedynamikker og -adfærd, kunne sikre analytisk styrke til forståelsen af, hvorledes radikaliseringsprocessen kan ske. Terrorister kan have underordnet deres personlige identitet under en kollektiv identitet således, at det, som tjener gruppen, organisationen eller netværket, får overordnet betydning.

MYTER OG FRYGT

Det nuværende frygtklima har 'styrket islamfrygten i EU's medlemslande'⁵⁸ (og andre steder) og opretholdt frygtstyrede myter blandt flere etniske grupper. Disse myter, og den frygt, som understøtter dem, forstærker etnisk polarisering og styrker tilslutningen til yderliggående synspunkter i alle etniske grupper. Udbredelse af ekstremisme bærer næring til den gensidige frygt, mistænksomhed og radikaliseringsprocessen - og måske bidrager den også til vold til sidst. Det følgende afsnit undersøger hvilken virkning destruktive myter har på radikaliseringsprocessen.

Mislykkes det at bygge bro over frygten og de social økonomiske dårligheder, som EU's minoritets grupper oplever, kan det føre til interne kampe i langt større omfang end det, vi så ske overalt i Frankrig sidst i 2005.

FRYGT FOR 'EURABIEN'⁵⁹

I 2004 gav Bernard Lewis, Det Hvide Hus' foretrukne Arabien kender, Europa den advarsel, at det ville være forvandlet til muslimsk ved århundredets slutning; det ville blive en 'del af det Arabiske Vest, Maghreb.'⁶⁰ Andre vildledte akademikere og sensationslystne journalister har yderligere udviklet og udspremt denne myte. I realiteten er den vurdering numerisk uholdbar. Muslimer vil ikke udgøre noget flertal i noget nuværende EU medlemsland i en

---

⁵⁸ Quote from Gies de Vries, Counter-Terrorism Coordinator of the European Union, 6 June 2006

⁵⁹ 'Tales from Eurabia' in 'The Economist' 24-30 June 2006, p 11

⁶⁰ smstds

overskuelig fremtid. EU huser 20 millioner muslimer (højeste skøn),⁶¹ eller rundt regnet 4% af EU's indbyggere. Tallet ville vokse til 17% hvis Tyrkiet blev medlem. Selv om man tager højde for kristnes og ikke-troendes lave fødselsrater, så vil muslimerne ikke tælle mere end en tiendedel af den vesteuropæiske befolkning i 2025.⁶²

For øvrigt er Europas muslimer ikke homogene; Storbritanniens hovedsageligt sydasiatiske muslimer har langt mindre til fælles med Frankrigs nordafrikanske immigranter eller Tysklands tyrkere, end de har med andre briter.

På flere måder afspejler disse frygtafledte myter tilsvarende frygt i den muslimske verden om kulturel formørkelse og vestlig dominans. Europas befolkning kan måske føle en trussel mod deres egen identitet som følge af stigende indvandring og mangelfuld integration. Underforstået i denne frygt ligger, at muslimerne repræsenterer en magt, som vil komme til at dominere kulturelt i Europa - og en, som måske vil forsøge at gøre det. Det er simpelthen ikke den demografiske realitet og det er heller ikke et ønske hos flertallet af muslimer. Sådan frygt kunne imødegås gennem større socialøkonomisk integration, dialog og informeret debat.

DEN ISLAMISKE "FEMTE KOLONNE"

Det er frygten for, at der findes en muslimsk sovende gruppe, som blot venter på at slå til mod hjertet af det liberale samfund, hvor de har placeret sig selv strategisk. Dens rødder gror i vores frygt for personlig sikkerhed i lyset af mediernes og regeringens overdrivelser af den nuværende trussel fra terrorister. Den rækker tilbage til den gamle koldkrigs frygt. Der ligger ubetinget bag ideen om en "femte kolonne" en overdreven angst, som ligestiller et helt samfund

---

⁶¹ Mirjam Dittrich 'Muslims in Europe: Addressing the Challenges of Radicalisation.' European Policy Centre Working Paper No. 23, March 2006

⁶² smstds

med en meget lille militant minoritet. Der er færre end 20 millioner muslimer i EU, hvoraf langt størsteparten er fredelige og tolerante individer.

Fortalere for denne myte kunne henvise til begivenheder for nylig i deres argumentation; oprør i de franske *banlieues* (forstæder), urolighederne forårsaget af de danske karikaturtegninger af Profeten Muhammed, mordet på Teo Van Gogh (en nederlandsk filmproducent)⁶³ og London-bomberne i juli 2005. Disse hændelser viser, at EU's medlemslande som helhed mislykkes i at integrere særlige minoritetsgrupper tilstrækkelig godt, eller minoritetsgrupper mislykkes i at integrere sig selv, eller begge dele. At tage fat på sådanne behov vil gavne bedre integration, dialog og modvirke frygt. At imødegå denne frygt og tage hånd om disse behov vil modvirke, at myten om femte kolonne bliver en selvopfyldende profeti.

"CIVILISATIONERNES SAMMENSTØD"

I bogen 'Clash of Civilisations' skriver Samuel Huntington:

*'...Vesten har brug for at udvikle en mere dybtgående forståelse af de grundlæggende religiøse og filosofiske antagelser, som ligger bag andre civilisationer og den måde, hvorpå mennesker i disse civilisationer opfatter deres interesser. Det vil kræve en stor indsats at finde fælles elementer mellem vestlige og andre civilisationer.'*⁶⁴

Snarere end at beskrive den uundgåelige bane fremtidens historie vil følge, ligger værdien af Huntingtons rapport i dens evne til at tjene som advarsel mod den skadelige virkning af bevarelse af frygt- og militarismekulturen. Civilisationernes sammenstød er en idé, et

⁶³ Samuel P Huntingdon 'The Clash of Civilizations.':

<http://www.georgetown.edu/faculty/irvinem/CCT510/Sources/Huntington-ClashofCivilizations-1993.html>

⁶⁴ Quote from Gies de Vries, Counter-Terrorism Coordinator of the European Union at a speech at the European Parliament, 6 June 2006

koncept, og for nogle, en mentalitet; men hans tanker holder ikke vand, når de sættes op mod de nuværende politiske realiteter.

De aktuelle begivenheder kan forklares gennem et antal teoretiske systemer. Ovennævnte er kun et af disse. Faren er her den måde, hvorpå enkeltpersoner naturligt knytter sig til teorien, for at legitimere og forklare deres frygt historisk. Den kan så udmønte sig i frygtstyret lovgivning, racisme, islamofobi (frygt for islam) og andre former for fordomme. Ved at tilegne sig denne verdensopfattelse gøres en sådan teori til virkelighed for flere og flere mennesker. Det er endnu en selvopfyldende profeti. Det kan også reduceres til destruktive og misforståede budskaber. Til alt held har EU 'grundlæggende forkastet tanken om civilisationernes sammenstød'.⁶⁵

De grundlæggende årsager til terrorisme er mangfoldige. Frygt spiller en central rolle. At overvinde vores frygt er en kamp, en kamp om at gøre det bedre. Den er også kendt som 'den store jihad'.⁶⁶ Som individer, grupper og samfund må vi bevare et positivt og idealistisk syn på den verden, vi lever i, og den måde, hvorpå vi ønsker, at den skal blive. Den måde, vi ser verden på, bestemmer den måde, vi samvirker med verden. Antager vi et gennemgående negativt og frygtstyret verdenssyn, kan det få os til at handle destruktivt. Det kan påvirke verdens form, hvis det gives videre til fremtidens generationer.

---

⁶⁵The concept of the 'greater jihad' is one widely (but not universally) accepted in Islam. It is acknowledged as meaning the inner struggle to improve towards moral discipline and commitment to Islam and to political action

Begrebet 'Den Større Jihad' er udbredt (men ikke overalt) antaget i Islam. Den anerkendes som den indre kamp for en bedre moralsk disciplin og engagement i islam og til politisk handling

⁶⁶The 9/11 Commission Report':
<http://www.9-11commission.gov/report/911Report.pdf> p 362

TERRORIST TRUSLEN

Terrorisme er ikke et nyt fænomen i Europa. Grupper som IRA i Storbritannien, Baader-Meinhof banden i det tidligere Vesttyskland, De Røde Brigader i Italien og ETA i Spanien har alle gennemført succesfulde operationer gennem de seneste årtier. Selvom de havde transnationale logistiske og kriminelle støttestrukturer, så har disse grupper hovedsageligt en enkelt fjendtlig stat som mål og har opereret i et begrænset område. Sådanne traditionelle trusler er aftagende, mens nye selvskabte jihad-terroristers trusler for nylig har demonstreret deres magt i både Madrid og London.

AL QAEDA OG GLOBAL REVOLUTIONÆR KRIG

Al Qaeda

Al Qaeda ('basen' på arabisk) blev dannet i 1988 under ledelse af Osama bin Laden. Organisationen følger en fortolkning af jihad som tilgiver ekstrem vold rettet mod specielle mål, herunder civile. Al Qaeda har vist både motivation og evne til at myrde både militært personel og civile ved mange lejligheder og i forskellige lande. Mange mennesker og efterretningstjenester var opmærksomme på organisationens tilstedeværelse før 11. september 2001, men angrebet på USA den dag førte til en overvældende international opmærksomhed. Al Qaeda's ideologi er nu spredt vidt omkring og dets indflydelse overstiger langt dets status som militær gruppe. Truslen fra den terrorisme, som stammer fra al Qaeda's ideologi, er nu snarere defineret ved interne spændinger indenfor samfundene, forårsaget af mangler og fejl, end ved grænserne mellem samfundene,⁶⁷ hvilket har gjort traditionel militær indsats stort set forældet og skadelig. Truslen fra al Qaeda er global og mangeartet til forskel fra traditionelle, lokale grupper i Europa⁶⁸. Al Qaeda søger at angribe vestlige interesser hvor den finder dem. Voldshandlinger og

---

⁶⁷The 9/11 Commission Report:

<http://www.9-11commission.gov/report/911Report.pdf> p 362

⁶⁸Se Definitioner, Tillæg 1

angreb ud fra denne forudsætning er sket i New York, Amman, Istanbul, Nairobi, Madrid og London. Andre angreb, herunder bombningerne i Bali og Egypten, blev udført af grupper, som var knyttet til al Qaeda.

Hvor traditionelle terrorist-netværker⁶⁹ sigter på at have 'mange mennesker som ser på, og ikke mange mennesker, som dør', synes det som om mange af al Qaeda's angreb sigter på at have 'en masse mennesker, som ser på, at en masse mennesker dør' og en masse mennesker, som inspireres til at udføre en tilsvarende handling selv. Den overordnede taktik hos dem, som hævder at repræsentere al Qaeda er at iværksætte koordinerede selvmords-angreb med biler, lastbiler, fly eller menneskebårne bomber. Ved at angribe symbolske mål, som ofte er bløde mål (vanskelige at beskytte og potentielt omfattende et stort antal civile), f.eks. offentlige transportsystemer, vestlige ambassader og World Trade Center området, synes disse angreb at være tilrettelagt for at maksimere blodbadet og ødelæggelsen.

Oprør

Oprør er en måde at føre krig på. Det er blevet brugt under borgerkrig og i kampe mod besættelse og etablerede autoriteter. Oprør kunne beskrives som en tilstand af opstand mod en uønsket autoritet. Det er mindre end en organiseret revolution og dog er det koordineret og bevidst, og kan i den sidste ende føre til en revolution.

Ifølge Mao Zedong var oprør en forudsætning for at skabe offentlig støtte til en oprørsbevægelse og dermed gøre det muligt at opbygge en traditionel hær, som i den sidste ende kunne besejre regeringen. Mao opstillede en tre-trins model for revolutionær krigsførelse: politisk forberedelse, begrænsede angreb og til slut konventionel krig.⁷⁰ På en række punkter følger al Qaeda's visioner for muslimer

---

⁶⁹ smstds

⁷⁰ Sunil Dasgupta 'Why Terrorism Fails and Insurgencies Sometimes Succeed' Brookings Institution, 4 January 2002:

den samme strategi.

Terrorisme kategoriseres ofte som noget helt forskelligt fra oprør, eftersom det ikke skelner mellem fjender og uskyldige. Men det er vildledende; der er to klare områder, hvor de overlapper. Mao's model er med succes demonstreret i Kina og Vietnam, og i mindre grad i Nepal. Terrorisme blev i høj grad brugt af Viet Cong og den Nationale Vietnamesiske hær i begyndelsen af krigen mod Syd Vietnam.

Oprørsbekæmpelse ligger et sted mellem normalt politiarbejde og konventionel krig. Sådanne operationer udføres normalt som en kombination af konventionel krigsførelse og andre metoder, f.eks. propaganda, psykologiske operationer og mord.⁷¹ En hårdhændet sydvietnamesisk regering og USA's forholdsregler mod terrorisme og oprør bidrog til at fylde de nordvietnamesiske kolonner med nye frivillige. Det samme princip kan vise sig i mindre omfang, når hårdhændede politi aktioner gennemføres mod mistænkte terrorister indenfor EU's medlemslande. Sammen med socio-økonomisk isolering kan radikaliserings og gensidig vold vokse, og til slut kan vi blive vidner til en begrænset form for oprør, som kan starte i underudviklede 'etniske lommer' i europæiske storbyer.

TERRORIST STRATEGIER OG KONSEKVENSER

Bin Laden's strategi har altid været, at få USA's politiske vilje og økonomiske og militære ressourcer til at 'forbløde', ved at tvinge dem til at kæmpe i fjerne muslimske lande. Hans såkaldte 'hellige krigere' ville have flere fordele og mere støtte i disse omgivelser:

http://www.brookings.edu/views/op-ed/fellows/dasgupta_20020104.htm

71

Conventional warfare could be defined as inter-state conflict fought by organised national militaries. World Wars I and II, the First Gulf War and the Iran / Iraq war were all considered conventional wars, although some involved the use of 'unconventional' weapons

Konventionel krig kan defineres som en mellemstatslig konflikt udkæmpet af organiserede nationale hære. 1. og 2. verdenskrig, den første Golfkrig og Iraq/Iran krigen blev alle ansete for konventionelle krige, selvom nogle indbefattede brugen af 'ukonventionelle' våben.

- En større evne til at blande sig med og gemme sig i en mere sympatisk lokal befolkning
- En større mængde at rekruttere fra
- En større kulturel bevidsthed.

Washingtons planlæggere blev advaret af deres egne efterretnings tjenester om, at invasionen i Iraq sandsynligvis ville forøge risikoen for terror hjemme.⁷² Lovgivernes logik var, at USA og dets allierede kunne holde krigen 'derovre' og dermed væk fra deres egne gader. Radikaliseringen af 'lokalt opvoksede' terrorister illustrerer denne store strategis tragiske enfoldighed.

De våben, som bruges af verdens teknisk mest avancerede militære styrker, forbliver utilstrækkelige til at kæmpe effektivt mod oprør. Israels krig mod Hezbollah i august 2006 illustrerer dette. Blandt strateger lægger man overfor offentligheden stor vægt på at begrænse de civile tab ved at anvende præcisionsstyret ammunition. Den afgørende årsag til brugen af sådanne våben er imidlertid større chance for at ramme målet. En 250 kg. bombe kastet fra 3.000 m. for at dræbe en oprørsleder er alt for meget. Det er helt sikkert, at den vil forårsage et stor antal civile ofre, og som konsekvens vil oprørsrækkerne vokse med sørgende efterladte, vrede familiemedlemmer og tilskuere.

USA's efterretningstjenester har bekræftet den nye rolle Iraq spiller som producent af kampberedte folk. National Intelligence Council skrev i 2004 i en rapport at 'Iraq og andre mulige konfliktområder i fremtiden kunne bidrage med rekruttering, træningsmuligheder, teknisk kunnen og sproglige færdigheder for en ny type terrorister, som er 'professionaliserede' og for hvem politisk vold bliver et mål i sig selv'.⁷³ Kort efter London-bomberne i juli

---

⁷²Noam Chomsky 'War on Terror' Amnesty International annual lecture, 18 January 2006

⁷³smstds

2005, udgav Chatham House en undersøgelse, som konkluderede, at der ikke var tvivl om, at invasionen i Iraq har givet en kraftig grobund for al Qaeda's propaganda, rekruttering og indsamling af penge, og samtidig skabt et ideelt træningsområde for terrorister. De rapporterede også, at Storbritannien især var udsat, fordi det var den nærmeste allierede for USA og bagsædepassager for USA's politik i Iraq og Afganistan.⁷⁴

'SOVENDE' CELLER

Tusinder af militante fra mange lande passerede gennem al Qaeda's træningslejre i Afganistan, før Taliban regimet blev styrtet.⁷⁵ Mange af dem vendte tilbage til vestlige lande med falske papirer, som i praksis gør det umuligt at finde dem. En rapport, som blev udgivet i januar 2005 af National Intelligence Council, bekræfter, at Iraq har erstattet Afghanistan som træningsområde for den næste generation af 'professionaliserede' terrorister.⁷⁶ Ifølge denne rapport kanaliserer et illegalt netværk af hjælpere fremmede terrorister til Iraq fra Mellemøsten, Syd- og Central Asien, Kaukasus og Europa. Disse netværk kunne blive en trussel mod deres værtslande når den nuværende konflikt i Iraq formindskes.⁷⁷ Det er dog vigtigt at huske, at det er umuligt at skaffe nøjagtige oplysninger om antallet af disse mennesker. Det er også vigtigt at bemærke, at det er let at købe myten om den 'Islamiske femte kolonne', som omtalt side 38, og at det kan være i regeringers interesse at overdrive truslen for at

---

⁷⁴ 'Security, terrorism and the UK' ISP/NSC Briefing paper 05/01, July 2005:

<http://www.chathamhouse.org.uk/pdf/research/niis/BPsecurity.pdf>

⁷⁵ Paul Wilkinson 'International Terrorism, the Changing Threat and the EU's Response', Challiot paper no. 84, October 2005, Institute for Security Studies: <http://www.iss-eu.org/challiot/chai84.pdf>

⁷⁶ Dana Priest 'Iraq new terror breeding ground' Washington Post, 14 January 2005: <http://www.washingtonpost.com/wpdyn/articles/A7460-2005Jan13.html>

⁷⁷ 'Country reports on Terrorism 2005' US State Department, Office of the Coordinator of Counter-Terrorism. April 2006, p 14

retfærdiggøre uacceptable indgreb. Sådanne indgreb kan omfatte alt for påtrængende overvågnings teknikker eller fængsling uden rettergang.

'LOKALT OPVOKSEDE' TERRORISTER

Det virker som London bombemændene var 'lokalt opvoksede' terrorister, som rejste til Pakistan, hvor de tog kontakt med al Qaeda folk på eget initiativ. 'Lokalt opvoksede' terrorister kan finde oplysninger om sprængstoffer og våben på internettet. De kan være bedre mestre i at dukke sig under den lokale 'sikkerheds radar', ved at anvende traditionelle kommunikations metoder. 'Lokalt opvoksede' terrorister kan have lille eller slet ingen påviselig kontakt med internationale terrorister og ekstreme grupper. Intelligente, omhyggelige og motiverede grupper kan være totalt umulige at opfange effektivt.

En uforholdsmæssigt stor del af de muslimer, som lever i Europa i dag, er arbejdsløse og har forladt skolen uden kvalifikationer. Der er mangfoldige grunde til dette, skønt mislykket integrationspolitik - delvist afledt af at betragte muslimske indvandrere som midlertidige 'gæste arbejdere' - spiller en rolle. Ud af de 15 til 20 millioner muslimer i Europa lever 5 millioner i Frankrig, 3,2 millioner i Tyskland og omkring 2 millioner i Storbritannien. Betydelige muslimske befolkningsgrupper findes også i Østrig, Belgien og Holland, og i stigende grad i Italien og Spanien.⁷⁸ Mislykkes det at integrere disse grupper, kan det bidrage til radikaliserings og måske 'lokalt opvokset' terrorisme.

SAMMENHÆNGE MELLEM MASSEØDELÆGGELSESVÅBEN OG TERRORISME

Begrebet 'Masseødelæggelses våben' betegner normalt atomare, kemiske eller biologiske våben. Der er skabt bekymring om masse-

---

⁷⁸ Mirjam Dittrich 'Muslims in Europe: Addressing the Challenges of Radicalization.' European Policy Centre Working Paper No. 23, March 2006

ødelæggelsesvåben brugt af terrorister.

I 1995 udløste medlemmer af Aum Shinrikyo kulten dødbringende mængder af den farlige nervegas Sarin i Tokyo's undergrundsbane i morgen myldretiden. De transporterede gassen som en væskeopløsning, tæt forsejlet i pakker, som var kamufleret så de lignede madpakkekasser eller drikkeflasker.⁷⁹ De punkterede pakkerne med paraplyer og efterlod dem i undergrundsbane-togvogne eller -stationer. Angrebet dræbte tolv mennesker og sendte mere end 5.000 på hospitalet. For at skaffe sig gassen rekrutterede gruppen med held dygtige unge universitetskandidater, især videnskabsmænd, og satte dem til at udvikle biologiske og kemiske våben.⁸⁰

Enkeltpersoner og grupper har brugt dette angreb som model i Europa, for at frembringe frygt og overspille truslen. I det nuværende klima er det muligt, at ekstremister kunne hverve studerende for deres sag, men traditionelle eksplosiver er langt mere udbredte og ingredienserne er meget lettere at anskaffe. Det er vanskeligere og mere risikabelt at skaffe sig biologiske, kemiske eller nucleare materialer. Derfor er det mindre sandsynligt, at fremtidige terrorister ville vælge sådanne metoder. Men faktisk ville alene det, at tage muligheden for et masseødelæggelses angreb alvorligt, i sig selv af mulige terrorister blive opfattet som en udfordring til at vise, at det kan lade sig gøre.

Mens truslen om anvendelse af kemiske, biologiske eller nucleare våben til terrorist brug er relativt lav, så har al Qaeda f.eks. været aktive i deres forsøg på at finde sådanne typer våben. Al Qaeda medlemmer har gentagne gange forsøgt at få nucleart materiale, og kom nærmest i 1993, hvor de notorisk købte en meter lang cylinder med formodentlig våbenklart uranium fra en tidligere sudanesisk minister. Betalingen på 5,1 millioner viste sig dog at være spildt,

---

⁷⁹ Council on Foreign Relations information page on Aum Shinryko:
http://www.cfr.org/publication/9238/aum_shinrikyo_japan_cultists.html

⁸⁰ smstds

eftersom cylinderen var ubrugelig. Inden invasionen af Afghanistan var al Qaeda's træningslejr Darunta (i det østlige Afghanistan) stærkt fokuseret på udvikling af kemiske og giftige våben; den blev ledet af organisationens masseødelæggelses våbenchef, Abu Khabab.⁸¹ Tusinder af mænd var i den lejr for at tilegne sig færdigheder på det område. I 1999 erklærede bin Laden yderligere, at det 'at få fat i nucleare og kemiske våben er en religiøs pligt'.⁸²

Det er vigtigt at samle interessen om antallet af militante ekstremister som er bosiddende i EU - og konstatere, at de er meget færre end medierne og regeringerne antyder. For at begrænse virkningen fra ekstremismen må vi se på de dybere liggende årsager, som gør den mulig. Ekstremisters argumenter må påvises at være latterlige i relation til den vestlige verdens adfærd.

BEGRÆNSNINGER FOR ”SIDSTE INDGREBSCHANCE” ANTI- TERRORISME

Hvad er anti-eller kontra terrorisme ?

Kontraterrorisme-aktiviteter omfatter politiindsats og efterretnings- (oplysninger) styrede aktiviteter. I EU medlemsstater foretages kontraterrorisme-aktiviteter normalt af hjemlige

---

⁸¹Who was supposedly killed in a US air strike on the Afghanistan/Pakistan border in 2006

Som formodes dræbt under et USAluftbombardement ved den afghansk-pakistanske grænse i 2006

⁸²Rahimullah Yusufzai, "Osama bin Laden lashes out against the West," Time magazine, 11 January 1999

sikkerhedstjenester, politi og nu og da militær. Specialstyrker⁸³ bruges ofte ved overvågning og pågribelse. Militære enheder kan også sættes ind ved raids, planlægning af operationer, bombe-rydning og andre områder. 'Hård Reaktion' kontraterrorisme omfatter også pågribelse, retsforfølgelse, overvågning af mennesker og materiel, såvel som forhør og fængsling.

Dialog mellem etniske grupper og / eller religioner, integrations-initiativer, forhandling, initiativer til social og politisk inddragelse bør alle være del af dette, at modarbejde terrorisme.⁸⁴

Udøvere af 'Hård Reaktion' kontraterrorisme bruger et antal kilder til at lokalisere og identificere terrorister (se Definitoner i Tillæg 1).

- Menneskelig efterretningstjeneste (HUMINT): informationer modtaget fra folk.
-
- Efterretningsagenter dyrker typisk kilder kendt som 'agenter' og placerer dem strategisk for at indhente de mest nyttige informationer.
- Signalefterforskning (SIGINT): informationer indsamlet ved opspionage af elektronisk kommunikation såsom telefonsamtaler og e-mails.

---

⁸³ Special Forces are elite soldiers tasked with uniquely arduous and dangerous combat tasks. These include long- range reconnaissance throughout enemy held territory, covert anti-terrorism and counter-insurgency actions and target acquisition in hostile territory. The US 'Delta Force' and UK 'SAS' are famous Special Forces units.

Specialstyrker er elitetropper, som får tildelt særligt vanskelige og farlige kampopgaver. Disse omfatter indtrængende efterretningsvirksomhed i fjendes territorium, skjult antiterror og opstandsbekæmpelse og mål udpegning i fjendtligt område. USA's 'DeltaStyrken' og den britiske 'SAS' er berømte specialstyrker.

⁸⁴ Please see QCEA's briefing papers for details on EU counter-terrorism activities at:

<http://www.quaker.org/qcea/briefings/terrorism/index.html>

- Åbne kilder: informationer som allerede er offentligt tilgængelige, såsom aviser, akademiske tidsskrifter og arbejdsresultater fra de fleste tænketanke.

Efterretningskilder

		Åben kilde			
Menneskelig efterretning		Aviser, publikationer Overvågning af grupper, forsamlinger, møder mv	Internet, Luft fotografi af off. område Satelit info. om off. område Blogs, Internet Chat.rooms Liste servere	Elektronisk	
		Overvågning af personer Infiltration i grupper Adgang til finansielle opgørelser Overvågning af finansiell aktivitet	Telefonaflytning, e-mail overvågning, Skygning, Klass. satellit efterretning Klass. område fotografering	efterretning	
		Lukket kilde			

Kontraterroreisme ses af EUs medlemsstater som et følsomt område, forbundet med forestillinger om national suverænitæt, uafhængighed og sikkerhed. EUs kontraterroreisme er væsentligt de enkelte medlemsstaters værk.

Almindeligvis har vægten og udøvelsen af EUs kontraterroreisme ligget på forbedringer af 'Hård Reaktions' kontraterroreisme, ikke på at tage grundlæggende årsager og social politiske klagepunkter, som giver næring til terroreisme, alvorligt.

FIASKOER I 'EFTERRETNINGSSTYRET' KONTRA TERRORISME

"Efterretningstjenester kan ikke vide alt om alle, ej heller kan de opfange og tyde enhver kommunikation (hvilket i hvert fald ville være en grov krænkelse af menneskerettigheder). Der vil altid være huller i tjenesternes viden."

Efterretnings- og sikkerhedsrapport om
London bombningerne juli 2005

Marc Sageman, efterforskningsmedarbejder ved Udenrigspolitisk Forskningsinstitut og tidligere CIA-agent, har nylig afsluttet et omfattende studie af 400 islamist terrorister som var indblandet i angreb mod USA. Ifølge hans efterforskning træder disse al Quaeda medlemmer ind i 'jihad' gennemsnitlig ved 26 års alderen.

Lad os antage, at dette er rigtigt, og at disse 400 personer tilsluttede sig jihad ved 26 års alderen. Hvis det er sådan, er det sandsynligt at de ville have fået kontakt med andre radikale folk nogle år før, for eks. tidligt i 20erne.

Hvis terrorister (eller terrormistænkte) først viser sig på sikkerhedsradaren når de omgås andre kendte ekstremister, vil dette sandsynligvis være tidligt i deres 20ere. Men på dette stadium vil de måske allerede være alt for indstillet på ekstremisme, til at nogen indblanding kan vise sig effektiv i at stoppe denne proces.

Efterretningsstyret kontraterrorisme er et afgørende element i at stoppe angreb, men må alligevel betragtes som 'Sidste Indgrebschance'. Effektiv kontraterrorisme vil kræve at vi forstår, hvordan sådanne menneskers liv påvirkes i de tyve år der går, før de bliver radikaliseret. Effektiv kontra terrorisme ville afholde disse folk fra nogensinde at blive trusler. Efterretningsstyret aktion med en mindste indsats af politi bør foretages mod dem der allerede udgør en trussel, men alligevel er forebyggelse overfor folk som kunne blive en trussel, nøglen til at standse flere angreb i det lange løb.

Dybt indgroede i en rent sikkerheds baseret tilgang er et antal problemer.

- Stor vægt på telefonaflytning kan få ekstremister til at vende tilbage til simple kommunikationsmetoder, som gør de fleste SIGINT metoder til tidsspilde.
- Intelligente aktivister vil holde sig fra kendte ekstremister og steder hvor sådanne personer mødes, og gør dermed område overvågning til ressourcspild.
- Håndfaste væbnede aktioner baseret på dårlige efterretninger kan kun forøge spiralerne af radikaliserings og vold.
- Nogle efterretningsmetoder gør indhug i borgerrettigheder.⁸⁵
- Efterretninger kan udvælges til fortolkning eller manipulation af myndighederne. Det gælder især hvis politiske beslutninger baseres alene på efterretningsorganisationers oplysninger.
- Overvågning af telekommunikation og e-mail kan skabe en overflod af oplysninger, som fører til yderligere ressourcspild.

BEGRÆNSNINGER FOR HUMINT (MENNESKELIG EFTERRETNINGSTJENESTE).

Al Quaeda er ikke alene en fast struktur, men også en udbredt ideologi og paraplyorganisation. Netværkets struktur varierer fra de mere traditionelle organisationers⁸⁶, og individer som stiller sig på

---

⁸⁵Including unauthorised phone tapping, intercepting e-mails and indiscriminate CCTV surveillance which is accessible to the intelligence services

Indbefattet ikke autoriseret telefonaflytning, opfangelse af email og ubegrænset overvågning, som er tilgængelige i efterretningstjenesterne.

⁸⁶Se Definitioner, Tillæg 1

al Quaedas side handler ofte uden for enhver strukturel ramme. I mange tilfælde er det umuligt at spore de ordrer, som militante 'operationsgrupper' har modtaget, tilbage til den centrale al Quaeda struktur.

De britiske sikkerhedstjenester fik taktisk information om irsk terrorisme ved at opdyrke agenter, som steg i graderne i IRAs formelle struktur. Lokale al Quaeda celler planlægger og udfører angreb uafhængigt af en fast kommandostruktur, og det gør det langt mere problematisk at få taktisk information om så formløse grupper.

ET DRÆN FRA BEGRÆNSEDE RESSOURCER.

Ifølge den officielle undersøgelse af bombningerne i London havde den britiske sikkerhedstjeneste truffet to af bombemændene af 7. juli i yderkanten af andre undersøgelser. Dengang var deres identitet ukendt for sikkerhedstjenesten, og man kunne ikke ane deres efterfølgende betydning. Ifølge rapporten besluttede man, da der var mere presserende sager på det tidspunkt, herunder behovet for at forstyrre kendte planer om angreb på UK, ikke at efterforske disse personer nøjere eller søge at identificere dem. Da ressourcer blev tilgængelige, søgte man at finde flere oplysninger om disse to og andre yderkants kontakter, men disse ressourcer blev snart afledet til andre opgaver, som blev betragtet som mere vigtige.

Alle EUs sikkerhedstjenester har begrænsede ressourcer. At standse radikalisering ved at imødegå den forskelsbehandling som afføder krigerisk adfærd, vil lette trykket på EUs sikkerhedstjenester.

SELMORDSBOMBER

Selvmoordsbombning frembyder en mængde problemer for de hjemlige efterretningstjenester. Libanon, Israel, Palæstina og andre steder har vist, at denne form for terrorisme er umuligt at standse. Selvmordsbombere kan aktivere deres eksplosiver mens de pågribes, eller på hvilket tidspunkt de vælger. Dette gør det mere sandsynligt, at politiet vil dræbe den mulige bombemand når han

ses, for at redde deres egne liv, eller de omgivende civiles. For intelligente ekstremister, som er ivrige efter at øge voldscyklus'en, som illustreres side 27, vil selvmordsbombning sandsynligvis være mest effektivt. Jean de Menezes' tragiske drab ved London-politiet i juli 2005, illustrerer dette. Den eneste måde at standse denne cyklus i det lange løb er at påvirke de grundlæggende årsager, som medfører sådanne handlinger. Beslutsomme og intelligente selvmordsbombemænd er praktisk talt umulige at opfange effektivt.

HÅRDHÆNDET TAKTIK

'Den vilkårlige arrestation og fængsling af unge asiatiske mænd har bidraget til at fremmedgøre, udstøde og kriminalisere de muslimske samfund.'

Dr. Ghayasuddin Siddiqui
(leder af det muslimske parlament i UK)⁸⁷

Hårdhændet politi- eller kontra-opstands taktik er forbundet med forestillingen om 'frygt gennem traume', se side 33. Der findes intet tegn på noget, der bare ligner organiseret opstand noget sted i EU. Men tiltagende følelser i mindretalsgrupper af at være 'under belejring', ydmygede og isolerede grundet aggressiv polititaktik kan forøge stridbarheden. En negativ spiral af barske og / eller ulovlige reaktioner fra statens side og øget terrorisme kan med tiden føre til små kampagner af vold, sandsynligvis udgående fra etniske storby enklaver.

Effektive strategier imod opstande og terrorister må adskille de militante fra dem som huser⁸⁸ dem, i Iraq eller i Danmark. For at udskille militante fra det større samfund må vægten lægges på arbejde for at vinde 'hjerter og sind' snarere end på 'søg og udradér'.

---

⁸⁷ Robert Verkaik 'Muslim leaders blame Blair's war on Iraq for increasing alienation', The Independent, 1 April 2004, p 11

⁸⁸ Lawrence Freedman 'A New Type of War' in Ken Booth and Tim Dunne (eds) 'Worlds in Collision: Terror and the Future of Global Order', Basingstoke, Palgrave Macmillan, 2002, p 40

Som det er fremgået i Vietnam, Iraq og den afghansk sovjetiske krig, er problemet med 'søg og ødelæg'- fremgangsmåden, at ødelæggelsen vejer tungere end eftersøgningen⁸⁹. Halsløs ødelæggelse tjener kun til at øge politisk sympati for dem der angriber myndighederne.

'EKSTRAORDINÆR UDLEVERING'

*'Ekstraordinær udleverings programmet har belyst den kendsgerning, at udenlandske efterretningstjenester opererer under dække i Europa uden for retssystemet og uden ansvarlighed.'*⁹⁰

CIA's 'ekstraordinære udleverings-program' afdækker et område, hvor EU og andre europæiske stater synes at have spillet under dække for misbrug af menneskerettighederne under påberåbelse af 'krigen mod terrorisme'.

Ekstraordinær udlevering er CIA's udtryk for dets praksis med at sende fangne terror-mistænkte til andre lande til forhør. Fordi nogle af disse lande torterer fanger, og fordi nogle af de mistænkte terrorister 'udleveret' af CIA siger, at de faktisk blev torteret, har debatten vist tendens til at se udlevering og tortur under et. CIA har sendt mennesker til Egypten, Jordan og andre Mellemøst-lande, måske fordi de kan torteres der⁹¹ og tvinges til at udlevere informationer de ellers ikke havde røbet.⁹²

Præsident Bush bekræftede i september 2006, at sådanne faciliteter med hemmelige USA-fængsler findes udenlands. Hemmelige fængs-

---

⁸⁹ smstds s 40

⁹⁰ 'Partners in crime: Europe's role in US renditions' Amnesty International report , 21 june 2006:
<http://web.amnesty.org/library/index/ENGEUR010082006>

⁹¹ It is worth noting that in intelligence circles it is widely recognised that torture is not conducive to obtaining accurate intelligence from detainees Det er bemærkelsesværdigt, at i efterretningskredse er det en udbredt erkendelse, at tortur ikke fremmer præcise oplysninger fra fanger

⁹² David Ignatius 'Rendition Realities' in Washington Post , 3 September 2005: <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/articles/A18709-2005Mar8.html>

ler var genstand for tidligere ikke bekræftede mediepåstande, og for undersøgelser ved Europarådet, Europaparlamentet og Human Rights Watch⁹³. Nogle af disse arrestcentre kan have ligget i stater der er medlemmer af Europarådet.

USAs regering har søgt at svække det retssystem der beskytter krigsfanger. Det er en udbredt anskuelse blandt eksperter i international lov, og forudsat i internationale overenskomster, at som mindstemål har alle fangne ret til en human behandling der tilgodeser deres grundbehov; de skal beskyttes mod tortur, mod umenneskelig, grusom eller nedværdigende behandling, og de kan ikke straffes uden en fair retssag.⁹⁴ En undersøgelse ved Europarådet om påståede hemmelige tilbageholdelser konkluderede, at europæiske stater må have været vidende om den illegale aktivitet som fandt sted. Den udnævnte Rapportør, Dick Marty, drog den slutning, at "...nogle medlemsstater i Europarådet har bevidst samarbejdet med USA om at udføre sådanne ulovlige operationer (såsom at berøve mistænkte deres menneskelige grundbehov); andre har tolereret dem eller bare vendt det blinde øje til.⁹⁵ "Sådanne aktiviteter har utvivlsomt yderligere øget fænomenet islamisk radikaliserings og dermed forøget truslen om terrorisme, ikke imødegået den.

En detaljeret rapport fra Amnesty International om udleverings skandalen fastslår:

En strudselignende holdning til udleveringer fritager ikke de europæiske regeringer fra deres ansvar for de mishandlinger der er overgået de mennesker de har tilladt illegalt overført fra, gennem eller til, deres landområde. Nogle af ofrene er havnet i torturcentre i lande som Egypten og Syrien.⁹⁶

---

⁹³ Statewatch Observatory on CIA rendition flights in Europe:
<http://www.statewatch.org/rendition/rendition.html>

⁹⁴ smstds

⁹⁵ Parliamentary Assembly Resolution 1507 (2006)

⁹⁶ Parliamentary Assembly Resolution 1507 (2006)

Traditionel sikkerhedsbaseret anti-terror taktik har begrænset værdi over for den nye, globaliserede terroristtrussel. Taktikken må udgøre en del af en bredere, mere omfattende og mere nuanceret strategi.

Ægte 'efterretnings-styret' kontraterrorisme vil føre os til at betragte de traditionelle eller 'sikkerhedsbaserede' tilgange som den absolutte 'Sidste Indgrebschance', ikke som første prioritet i at modvirke terrorisme. At arrestere dem der har til hensigt at dræbe er vigtigt, men at vente med at reagere på dette til et meget sent tidspunkt er sjusket forsømmelighed og uansvarlighed.

EFFEKTIVE GLOBALE FORANSTALTNINGER MOD TERRORISME

Det følgende afsnit fremlægger et kvæker-perspektiv, som beskriver det, der kunne blive et effektivt svar på terrorismen. Der stilles også nogle spørgsmål og gives praktiske anvisninger som EU og dets medlemslande kan overveje.

GLOBALE VÆRDIER

Det er ikke noget tilfælde, at et antal udenlandske gidsler fanget af oprørere i Irak blev filmet klædt i orange kedeldragter, svarende til dem, som bæres af fangerne i Guantanamo. Vores terroristbekæmpelse kan kun blive effektiv når vi sikrer os at efterleve de værdier, vi prædiker. At fjerne skinhellighed vil bidrage til at fjerne had.

Vi lever i en tid hvor internationale udfordringer ikke kan løses af individuelle stater. Grænserne for ensidige handlinger bliver hele

tiden illustreret - økonomisk, politisk og militært.⁹⁷ Vores egen sikkerhed, stabilitet og velstand afhænger i stigende grad af andre. Globale problemer som f. eks. klimaforandringer kræver globale løsninger. Globale løsninger kræver bred international enighed.

Vi må afskrive samspil ud fra isolerede nationale interesser, hvis vi skal opnå international enighed. Vi må gennem vore fælles handlinger vise, at vi erkender, at de problemer, som andre mennesker og andre stater står overfor, også er vore problemer. Et skift i retning af en global 'rettighed og ansvar-baseret' tilgang kan lægge grunden til større enighed og succes. En sådan tilgang anerkender og respekterer alle menneskers værdighed og værdier som ligeværdige.

En sådan ændring af værdier må nødvendigvis vokse frem fra græs-rødderne. Som individer må vi søge at udleve disse værdier selv. Ved at lede gennem eksemplet vil vi opnå respekt og give inspiration. Det er den logiske og moralsk acceptable måde, hvorved vi kan påvirke andre.

Kvækernes fredsvidnesbyrd indebærer, at tænke og fremføre det utænkelige i den overbevisning, at det kan føre til grundlæggende holdningsændringer. Hvad der er idealistisk i den ene generation, bliver skattet som sandt eller retningsgivende i den næste. Fredsvidnesbyrdet betyder også at arbejde for tilgivelse og forsoning, og at hvile i en følelse af gensidig menneskelighed.⁹⁸

---

97 An economic case: the failure of the sanctions regime against Saddam Hussein's Iraq. A political case: the ongoing failure of the United States to diplomatically isolate Iran. A military case: the failure of a small coalition of states to effectively counter the new global terrorism
 En økonomisk sag: de mislykkede sanktioner mod Saddam Husseins Iraq. En politisk sag: USA's fortsatte fiasko med at isolere Iraq diplomatisk. En militær sag: en lille statskoalitions fiasko med effektivt at bekæmpe den nye terrormagt.

98 "The Quaker testimonies", published by the Quaker United Nations Office, New York:
<http://www.quno.org/newyork/Resources/AllQuakerTestimonies.pdf#search=%22quakers%20terrorism%22>

SEJR OVER TERRORISME

Som omtalt i første afsnit (side 13- 14) er international terrorisme kun én af de globale udfordringer vi står overfor. 'Sejr' over terrorisme må anses for opnået, når terrorist-handlinger er ophørt i længere tid og dette synes at kunne fortsætte i overskuelig fremtid som følge af, at ingen ser fordele ved at forfølge en politisk eller social dagsorden, de måtte have, - lovlig eller ej -, gennem tilfældig vold.

En sejr over terrorisme ville erstatte en frygtkultur med en kultur af respekt, engagement, årvågen opmærksomhed og solidaritet. En effektiv politik for foranstaltninger mod terror vil ikke føre til en uendelig, selvbekræftende tilstand af global konflikt. Den vil til sidst føre til ophør af vold, omfattende terrorist-, stats- og inter-etnisk vold.

Etablering af en kultur, hvor de traditionelle terrorist-bekæmpelses aktiviteter forbliver den absolutte 'sidste mulighed' for forsvar, vil betragteligt bidrage til at modvirke terrorisme på langt sigt.

EFFEKTIVE GLOBALE HANDLINGER

Det forudsætter skabelsen af et (internationalt) samfund, som værdsætter det gode i enhver og respekterer trosretningernes forskellighed, hvis vi skal opnå et miljø, hvor vold ikke kan blomstre.

At imødegå terrorisme globalt vil forudsætte en vedvarende forpligtelse for verdens dominerende stater til at agere, som om humanisering af globaliseringen har høj prioritet.⁹⁹ Nogle spørgsmål og nogle brede mål følger her.

Forstærket international bestræbelse for at løse betændte konflikter og styrke stater, som er truet af sammenbrud.

---

⁹⁹ Club de Madrid series on Democracy and Terrorism, 'Addressing the Causes of Terrorism: Volume 1', Club de Madrid, Madrid, 2005, p 21

Den Israelske/Palæstinensiske og den Israelske/Arabiske konflikt fremføres især af talrige militante som væsentlige anklager og motivation for terrorisme.¹⁰⁰ Større international vægt på at opnå en retfærdig løsning på denne konflikt vil især bidrage til at begrænse rekrutteringen og radikaliseringen verden over. USA er afgørende. Terroristgrupper trives ofte i områder med svagt styre. Libanon, Afghanistan, Palæstina, Somalia og områder af Pakistan illustrerer dette. Disse stater har brug for større international bevågenhed i form af målrettet hjælp. At opbygge en nation kræver betydelige ressourcer, tid og anstrengelse fra dem, som lever i det berørte område og fra det internationale samfund som helhed.

UDVIKLINGSHJÆLP

Udviklingshjælp er tæt knyttet til styrkelse af svage stater og arbejdet for en mere retfærdig verdens orden.

EU er verdens største bidragsyder af udviklingshjælp og har målrettet i det mindste nogle af disse ressourcer mod større stabilitet, demokrati og støtte til menneskerettigheder i flere lande. Især har EU's evne til at holde 'guleroden' i form af medlemskab foran flere lande, bidraget til fremdrift for en sikkerheds dagsorden i disse lande. Udvikling, herunder arbejde med at udvikle og stabilisere holdbare politiske strukturer og med konflikt forebyggelse, er langsigtet indsats og må støttes både i form af politisk vilje og tildeling af ressourcer. Udviklingshjælp, konfliktforebyggelse, holdbar langsigtet strategi for økonomisk udvikling, opbyggelse af institutioner og kapacitet samt god ledelse, er alle dele af det større billede, ligesom støtten til denne politik gennem donorlandenes handelsmetoder.

Fremme demokrati og ligestilling

Skjult og åbenlys intervention fra vestlige stater i muslimske lande i tidligere tider har skabt et klima af mistro. Forstærket vrede blandt muslimer mod Vesten er i spil; det forøger sandsynligheden for terrorisme. Demokrati kan ikke påtvinges mennesker og / eller

---

100
smstds s 21

stater. At anstifte religiøs splid, terrorisme og oprør for at vælte regeringer har været brugt i fortiden. Det kunne bruges under fanen om at 'fremme demokrati'. Det bevæger dog ikke et land nærmere til demokrati; det bringer det nærmere anarki. Det er også usandsynligt, at de mennesker, som taler for og er engageret i terrorisme, vil føle sig forpligtede på menneskerettigheder og demokrati, når de får magten. EU kan hjælpe og støtte menneskerettighedsgrupper og udviklingen af et åbent civilt samfund i autokratiske og / eller teokratiske regimer (og gør det også), men mere kan og burde gøres.

EU er en af de væsentligste donorer til palæstinensiske myndigheder, men denne vigtige hjælp undermineres af EU's manglende evne til at sende et klart og vægtigt signal til den israelske regering imod deres angreb på det palæstinensiske folk.

En af hovedanklagerne, som fremføres af mange mennesker, herunder nogle muslimer og muslimske grupper, er den tilsyneladende skinhellighed i den vestlige tilgang til forskellige lande, forskellige konflikter og forskellige grupper af mennesker. En mere ligeværdig tilgang og endog bare større ærlighed ved at vedgå de politiske dagsordner, ville nytte meget for at forbedre dette.

Så længe mennesker i visse dele af verden klart kan se, at Vesten, og med den også EU, ikke mener lighed, når vi siger lighed, så udsætter vi os selv for både kritik og angreb.

Effektiv og retfærdig ressource styring

Markeder støttes ikke af moralske eller sociale bekymringer. Strid om begrænsede fossile olieforekomster og / eller vand vil kunne bidrage til konflikter i fremtiden. En bestræbelse på global solidaritet om ressource-styring ville bidrage til at bevare freden. Multilaterale aftaler om adgangen til ressourcer burde opnås.

Etablering af enighed, multilateral indsats og styrkelse af FN apparatet

FN's Menneskerettigheds-kommission besluttede i Resolution 2005 / 80 at udpege en særlig rapportør for fremme og beskyttelse af menneskerettigheder og fundamental frihed under terrorbekæmpelsen,

virksom gennem tre år.¹⁰¹ EU bør arbejde for at sikre, at denne post er effektiv, indflydelsesrig og fortsætter efter denne første periode.

Det skal dog huskes, at i mange regioner i verden er der lille eller ingen tillid til det, som opnås i eller fremlægges af FN. Det er f. eks. tilfældet for mange mennesker i Mellemøsten.¹⁰² Enhver forøgelse af FN's indflydelse må følges af programmer og strukturelle reformer som kan forøge tilliden til FN's aktiviteter.

EFFEKTIV REGIONAL TERRORBEKÆMPELSE

EU er som model for flersidigt samarbejde og regional styring i en ideel situation for flersidigt samarbejde og regional styring for at fremme internationale forholdsregler og rammer, inden for hvilke man kan modarbejde terrorisme effektivt. EU må søge at sikre beskyttelse af menneskerettigheder og værdighed under sådanne tiltag.

PÅ LANGT SIGT

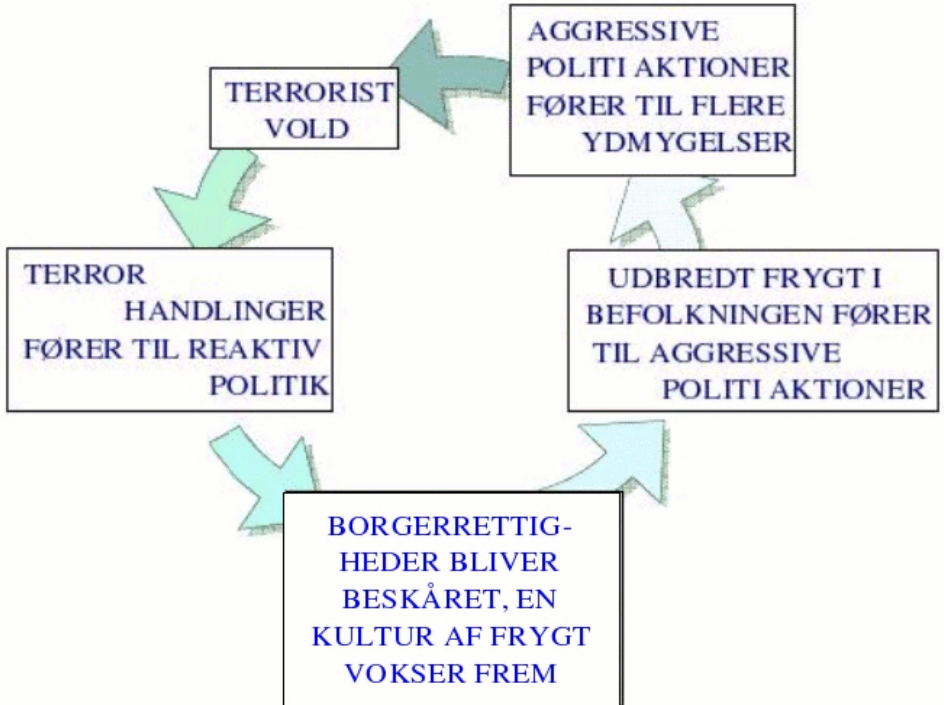
Som cirkelfiguren nedenfor viser, kan total tillid til 'Sidste Indgrebschance' mod-terrorisme virke mod hensigten.

For at modvirke den cyklus og vende udviklingen, må vi reducere antallet af involverede personer, og alle dermed forbundne voldelige hændelser. At undgå alle former for aggressive statshandlinger og at dæmpe frygten bør være de to hovedpunkter. Politiindsats må være diskret, kulturelt hensynsfuld og baseret på solide efterretninger, med vægten lagt på mindst mulig magtanvendelse.

¹⁰¹ Special Rapporteur on the Promotion and Protection of Human Rights while Countering Terrorism, Office of the United Nations High Commissioner for Refugees:
<http://www.ohchr.org/english/issues/terrorism/rapporteur/srchr.htm>

¹⁰² Evidence of which was seen at the United Nations offices in Beirut, Lebanon, where many protesters destroyed property and held anti-UN banners during the conflict between Israel and Hezbollah, July 2006

TOTAL TILLID TIL 'SIDSTE INDGREBSCHANCE'

Sideløbende må passende sociale, uddannelsesmæssige og familiers ændringer foretages for at stoppe radikaliserings.

Udøvelsen af EU's terrorbekæmpelse har hidtil givet førstepladsen til forfølgelse af terrorister. At modvirke, udfordre og forstå terroristernes centrale ankepunkter bør få lige så stor opmærksomhed.

HVAD TALER FOR DIALOG OG UDDANNELSE ?

Udfordringen består ikke i at overbevise andre om, at vores levevis, vor religion eller vort samfundssystem er bedre eller nærmere ved sandheden og menneskelig værdighed. Den består i at tale ærligt om kilderne til vold i vores eget samfund, og opfordre andre til at gøre det samme.

Vores globale udfordring består i at fremelske og opretholde et ægte engagement som opmuntrer mennesker, inden for deres egne traditioner, til at søge efter det der sikrer respekten for liv, som enhver religion ser som en medfødt ret og gave fra guddommen.¹⁰³

International og hjemlig dialog mellem kulturer og religioner er afgørende nøgleelementer for at bygge bro over konflikt-kløfter. For at håndtere terrorismens rødder må vi gå i dialog med militante folk, forstå deres klagepunkter og finde ud af, hvorfor de mener at vi er ansvarlige herfor.¹⁰⁴

De vestlige samfund er langt fra fuldendte. Vi må spørge os selv, om vi ikke skal forbedre vore egne liv og samfund. Her følger nogle spørgsmål til videre drøftelse, som kan være til nytte i processen:

- Hvorledes skaber magtstrukturer frustration blandt vore unge i vore uddannelses- og sociale systemer og familier ?
- Har magtstrukturer, eller mangel på magt, indflydelse på tilegnelse af yderligtgående opfattelser og adfærd ?
- Hvordan har ændringen af traditionelle kønsroller i familierne forandret os og vor opfattelse af personlig værdi ?
- Mister eller ændrer vi værdisystemer hen ad vejen i takt med at vore livsformer ændrer sig ? Hvilken betydning får det ?
- Hvor går grænserne for tolerancen ? Er den ikke en kunstig liberal ide ? Hvis den er det:

---

¹⁰³ Evidence of which was seen at the United Nations offices in Beirut, Lebanon, where many protesters destroyed property and held anti-UN banners during the conflict between Israel and Hezbollah, July 2006

¹⁰⁴ Bikhu Parekh 'Terrorism or Intercultural Dialogue' in Ken Booth and Tim Dunne (eds) 'Worlds in Collision: Terror and the Future of Global Order', Basingstoke, Palgrave Macmillan, 2002, p 274

- Hvordan kan vi på en positiv måde omgås dem vi plejede blot lige at kunne tolerere ?

Vi må mere aktivt deltage i drøftelser om, hvordan unge bør uddannes. Vi må undersøge værdibegrebernes rolle i uddannelsen. At få kontakt med unge, før de bliver yderligtgående, bidrager til at forebygge tilbøjeligheden til at bruge væbnet magt siden hen.

Vi må søge at forstå, udforske, og i visse tilfælde bidrage til at afhjælpe de klagepunkter som islamiske yderligtgående opstiller. For at kunne gøre dette må vi have dialog mellem vestlige og ikke-vestlige samfund, hvis retfærdighedssans er mest udpræget.¹⁰⁵ Hensigten med dialogen er at:

- At uddybe gensidig forståelse.
- At fremme større indføling.
- At betragte os selv kritisk, og
- At opbygge gensidig tillid og nå frem til et mere retfærdigt og afbalanceret syn på stridspunkterne, de historiske begivenheder og verden som helhed.¹⁰⁶

Dialogen kan ikke nå disse mål, hvis den blot er en mediebegivenhed, eller hvis de deltagende frygter at støde nogen, eller bliver alt for besatte af politisk korrekthed til at være ærlige. Den må være håndfast, åbenhjertig og kritisk. Hver gruppe må sige sandheden som de ser den.¹⁰⁷

Dialogen må finde sted på alle niveauer i samfundet og omfatte mellemstatslig, akademisk og offentlig debat, som skal inddrage

---

105 smstds s 274

106 smstds s 274

107 smstds s 274

hvert samfunds massemedier. Resultater og deltagelse må være åbent tilgængelige.

Ikke-muslimer kan ikke regne med at forstå, hvorfor muslimske samfund¹⁰⁸ har så stærke følelser ved bestemte ting, eller definere dem på bestemte måder, med mindre vi forstår deres bredere system af betydninger og værdier eller kulturer.

Ligeså kan muslimske samfund ikke forstå vestlige samfund uden at forstå de indre strukturer, dynamikker og spændinger som findes inde i dem. I ingen af disse tilfælde findes en ensartet struktur, holdning eller ideologi. Lige så lidt som vestlige samfund kan tages under ét udfra fælles værdigrundlag, kan man sætte muslimske samfund i én fælles kategori. Den væsentlige udveksling af kultur og ideer mellem disse samfund igennem historiens forløb og i moderne tid, taler imod en ubearbejdet adskillelse imellem dem. Dialogen mellem vestlige og muslimske samfund udfolder sig således frit omkring væsentlige problemer og disses historiske fortolkninger og kulturelle sammenhænge; den er nødvendigvis kompliceret og rodet.¹⁰⁹ Dialogen vil hjælpe til at modvirke frygt og ødelæggende generaliseringer.

At genne folk sammen, enten det er hundredvis af millioner tværs over kloden eller halvtreds mennesker i en metro-togvogn, og at kategorisere dem som det ene eller det andet; som venner eller fjender; som vestlige eller østlige; som troende eller ikke-troende – er noget man aldrig bør gøre. At fremhæve afstanden, når der er så meget som drager tættere sammen, er ikke blot farligt, men det er forkert.¹¹⁰

Samdrægtighed opnået på et niveau af dialogen kan lette dialogen

---

¹⁰⁸Se Definitioner, Tillæg 1

¹⁰⁹Bikhu Parekh 'Terrorism or Intercultural Dialogue' in Ken Booth and Tim Dunne (eds) 'Worlds in Collision: Terror and the Future of Global Order', Basingstoke, Palgrave Macmillan, 2002, p 274

¹¹⁰Jason Burke 'On the Road to Kandahar' London, Penguin, 2006, p 281

på andre niveauer. Dialogen skal ikke dreje sig om særlige politiske problemer og konflikter, såsom Israel/Palæstina eller Iraq, ej heller handler den kun om global ulighed, fattigdom og ressourcestyring. Vort mål her bør være, at hver side bedre forstår den andens bekymringer og påtrængende problemer, og at stræbe hen imod et kompromis, begge sider kan godtage. Vort håb her er at vestlige og muslimske samfund (og alle andre med dem) vil undgå de indbyrdes forbundne skavanker ved selvoptagethed og dæmonisering af den anden part, og i stedet vil påskønne hinandens styrke og svagheder, og med tiden udvikle et fælles globalt perspektiv, hvor man indrømmer at der er dybe forskelle, uden at tillade at de kommer ud af kontrol.¹¹¹

EU er særdeles velegnet til at fremme og opmuntre til dialog på mange niveauer mellem nationer, religiøse grupper og etniske grupper. Udvikling er begyndt på dette område gennem sådanne rammeplaner som Barcelona processen (Se Tillæg 1). Men de er stadig ret beskedne, underforsynede med ressourcer og får ikke den høje prioritering de bør have.

DIALOG MELLEM TROSRETNINGER

I det 16., 17. og 18. årh. blev mange kristne grupper i Europa anset for farligt undergravende, og hvad man nu kunne kalde 'terrorister'. Katolikker og protestanter blev fængslet, torteret og henrettet i lige mål til forskellige tider.

Det var til tider i det 17. århundrede ulovligt at være kvæker; voksne kvækere blev fængslet, og børn som holdt møderne i gang blev slået og truet. Retshåndhævere trængte ind i vore andagtsrum og afbrød andagtsmøder. Denne erfaring bestyrkede vor tro på vigtigheden af religiøs frihed, friheden til at holde andagt uden at staten blander sig, og friheden til at danne og udtrykke den personlige tro...Vi bør leve ved vor tro, forudsat at andre ikke skades. Hvad vi forlanger for

---

111
smstds s 275

*os selv, kan vi ikke nægte andre.*¹¹²

Dialog mellem trosretninger må iværksættes sideløbende med politiske diskussioner. Alle større monoteistiske religioner har fundamentalistiske ydergrupper. Mange af disse udøver en uforholdsmæssig stor indflydelse på globale sager. Mange hævder at fundamentalistiske, apokalyptiske kristne har en negativ indflydelse på USA's politik, især på Israel/Palæstina konflikten. Yderligtgående zionister har et uforholdsmæssigt stort ansvar for etnisk udrensning og det jødiske bosættelsesprogram på palæstinensisk jord. Militante islamister har udøvet talrige grusomheder mod uskyldige vesterlændinge og muslimer uden forskel.

Nogle områder til drøftelser mellem trosretninger kunne omfatte:

- Betydningen af frygt i religion og i religiøse organisationer
- Religions rolle som kanal for politisk eller personligt had og manipulation
- Hvorledes dette kan modvirkes.

Gennem mellemreligiøs dialog kan kvækerne fremme en undersøgelse af brugen af frygt og den rolle frygt spiller i alle religioner, og tillige hvordan frygt påvirker fortolkninger, politiske beslutninger og vold.

GENOPBYGGENDE RETSUDØVELSE

Når vi prøver at udøve ret, må vi ikke udelukkende samle os om terroristers gerninger. Vi bør påvirke de dybere årsager til

---

¹¹²Appendix D: Response to the Home Office Consultation on Preventing Extremism Together: Places of Worship. Reference: minute 8 of Meeting for Sufferings held on 5th November, 2005 at Britain Yearly Meeting. To read the Meeting for Sufferings response in full, see http://www.quaker.org.uk/shared_asp_files/uploadedfiles/C90BF85A-4844-4FAD-A9D5-0B5476F7C682_preventingextremismms.doc

gerningerne. At håndtere disse årsager kræver, at vi prøver at tale til terrorister sådan, at det måske kan få dem til at beslutte sig til at reagere konstruktivt. Det vil ikke altid være muligt, men når lejligheden byder sig, må vi forsøge effektivt. Samvirkende anstrengelser bør desuden gøres for at finde sådanne chancer.

Rene gengældelsesmetoder anvendt overfor pågrebne terrorister kan yderligere skærpe modviljen. Gengældelsesreaktioner kan føre til moralske, fysiske og juridiske hovedpiner, som kan forstærke de militantes argumenter. Vi kunne dog i det mindste overveje mere konstruktiv retsudøvelse. Den kan ikke altid lykkes, men har ikke alle mennesker et ansvar for at prøve at udstikke en bedre vej?

Metoder for retsudøvelse, som genopbygger (frem for at nedbryde den straffede) virker inden for kriminalretssystemet. De søger at hjælpe lovovertræderne til at forstå virkningen af de gerninger, de har påført andre og samfundet. Metoderne her samler sig om ofret, forbryderen og samfundet; de fordrejes ikke til fordel for ofrenes behov. Sådanne fremgangsmåder kan skabe reel rehabilitering, da de tillader os at komme i dialog og værdibaseret diskussion med dem, som måske kunne ønske at udføre terrorhandlinger. De kunne tillade os at forstå og modvirke de dybere årsager til terrorisme.

I en konstrueret 'bedste fald' model kan tidligere terrorister eller sympatisører igen slutte sig til samfundet og aktivt påvirke og fredeligsgøre andre. Dette kan kun ske, hvis de selv var blevet inddraget gennem en konstruktiv procedure i kriminalretssystemet. Det kunne gøre dem til ideelle ambassadører for modstand mod radikaliserings og terrorisme i deres egne grupper. Det vil ikke påvirke alle, men blot at låse terrorister inde uden i det mindste at prøve en positiv kontakt med dem, vil dog udelukke muligheden for at skabe sådanne kerne-ambassadører. Ligeledes vil det at opstille altomfattende forbud mod dialog med terroristgrupper udelukke deres inddragelse i enhver politisk proces, og vil få dem til at synes at vold er deres eneste måde at demonstrere på.

Og sluttelig, hvis samfundet aktivt respekterer de menneskers rettigheder som truer eller bruger vold imod det, og behandler dem

som mennesker med tilsvarende rettigheder, kan tonen i hele debatten ændres.

EU er ideelt stillet til at iværksætte studier og udforske de teknikker for genopbyggende retshåndhævelse, som bedre kan engagere og optage fjendtligt stemte mindretal igen i samfundet.

EFTERRETNINGSTJENESTER OG SIKKERHEDSAKTIONER

EU og medlemsstaters aktioner.

Nogle teknologier, såsom biometri, kameraovervågning, og radio-frekvens identifikation skaber forskellige slags bekymringer i medlemsstaterne.

Den politiske udfordring er at finde en socialt acceptabel balance, som i sagens natur vil variere fra land til land og vil afhænge af trusselsopfattelserne.¹¹³

At opnå den rette balance mellem borgerrettigheder og sikkerhed er en udfordring. En bred demokratisk debat om trusler og reaktioner på dem frembyder den bedste garanti for, at strengere sikkerhedsforanstaltninger og forøgede magtbeføjelser som gives til efterretningstjenester og politistyrker, har offentlig opbakning. Nogle forholdsregler mod terrorisme i Europa har krævet, at borgere afgiver nogle af deres borgerrettigheder – for eks. ved at indskrænke beskyttelsen af privatlivets fred, begrænse ytringsfriheden, og forlænge arrestforvaring uden anklage. I nogle medlemsstater har regeringsforslagene vakt livlig diskussion, men i andre har man ikke udtrykt offentlig bekymring. Der er brug for forskning i offentlighedens opfattelse af terrorisme og organiseret forbrydelse, lige så vel som i borgernes følelse af tryghed eller usikkerhed. Når en balance skal findes mellem strategi og dagligdags trusler, er borgerne

---

¹¹³ Peter Munday, Michael Pakenham et al. 'New European Approaches to Counter Terrorism' ESSRT Final Report, 21 March 2006. Download the full report here: <http://www.thalesresearch.com/Default.aspx?tabid=465>

naturligt tilbøjelige til at bekymre sig mere om de ting der mest sandsynligt kan indtræffe.¹¹⁴

EU kunne som helhed udvikle en stærkere handlingsorienteret og taktisk efterretningsstruktur, som er fast forankret i demokratiske principper. Der bør udnævnes en højtplaceret repræsentant for indre sikkerhed.¹¹⁵ EU bør også arbejde med væsentlige partnerlande om at udvikle forbindelser mellem centre for terroranalyse og at udveksle analyseresultaterne om risici og modforholdsregler. Alle disse tiltag bør understøttes ved udvikling af internationale standarder¹¹⁶ for sikkerheds-foranstaltninger, fast knyttede til demokratiske principper.

Anbefalinger til EU og dets medlemsstater:

- Udbygge samarbejdet med nationale og regionale terrorisme analyse centre udenfor EU.
- Søge at forstærke deltagelsen i den USA-ledede Proliferation Security Initiative (Initiativ til modvirkelse af ulovlig spredning af masseødelæggelsesvåben).¹¹⁷

---

114 smstds

115 smstds

116 smstds

117 Quoting the British American Security Information Council web page on the Proliferation Security Initiative:
<http://www.basicint.org/nuclear/counterproliferation/psi.htm> : “The US- led Proliferation Security Initiative (PSI) forms one strand of the 2002 US National Strategy to combat WMD proliferation, which called for a comprehensive approach to counter the threat of WMD reaching the hands of terrorists. Frustrated efforts to prevent the delivery of a shipment of North Korean SCUD missiles to the Yemen in December 2002, added further impetus to the PSI launch. President Bush formally announced the initiative on 31 May 2003, in Krakow, Poland. The PSI is an activity, not an organisation. The project has been in existence for over three years. It has halted a number of illicit weapons trafficking operations. Friction remains regarding PSI interdiction of shipping and International Maritime Law.

- Bekræfte ufravigeligt under udviklingen af EU-brede anti terrorisme politikker, at 'fortolkninger' er uacceptable, ligesom brugen af 'diplomatiske forsikringer' når det drejer sig om tilfælde, hvor mennesker bringes i fare for tortur eller anden mishandling.¹¹⁸
- EU medlemslande burde sikre troværdigheden af fremmede landes efterretningsvirksomhed ved at:
  - Forbyde gensidig hjælp under forhold hvor der er en betydelig risiko for at et sådan samarbejde kunne bidrage til ulovlig anholdelse, tortur eller anden mishandling, "forsvindinger", uretfærdig rettergang eller anvendelse af dødsstraf
  - Tage øjeblikkelige skridt til udvikling og indførelse af regulerende rammer til styring af fremmede landes efterretningstjenester, herunder at skabe effektive sikringer mod brud på menneskerettighederne.¹¹⁹

The EU should contribute to ironing out these ambiguities”

Citat fra det britisk-amerikanske Sikkerhedsråds hjemmeside om SpredningsSikkerhedsInitiativet: 'Det USA ledede Sprednings SikkerhedsInitiativ (PSI) er en streng i USA's Nationale strategi af 2002 for at bekæmpe at masseødelæggelsesvåben kommer i hænderne på terror-ister. Mislykket indsats for at hindre udskibningen af nordkoreanske SCUDmissiler i Yemen i december 2002 gav yderligere drivkraft til starten af PSI. Præsident Bush meddelte officielt om initiativet d. 31. maj 2003 i Krakow, Polen. PSI er en aktivitet, ikke en organisation. Projektet har eksisteret i over tre år. Det har standset et antal lyssky våbensalgsoperationer. Der er fortsat gnidninger ang. PSIs forbud mod skibstransport og international søfartslov. EU bør bidrage til at udjævne disse vanskeligheder.'

¹¹⁸ Peter Munday, Michael Pakenham, (et al) 'New European Approaches to Counter Terrorism' ESSRT Final Report, 21 March 2006. Download the full report here: <http://www.thalesresearch.com/Default.aspx?tabid=465>

¹¹⁹ Partners in Crime: Europe's Role in US Renditions' Amnesty International report 21 June 2006: <http://web.amnesty.org/library/index/ENGEUR010082006>

ADSKILLELSE AF EFTERRETNINGSTJENESTE OG TERRORBEKÆMPELSE

I den daglige praksis er efterretninger råmateriale i alt politiarbejde. Politi og andre myndigheder, som sættes ind mod grænseoverskridende terrorisme, kan kun fungere, når terrorisme-relaterede data er tilgængelige ubeskåret og i rette tid. Som før nævnt, er internationalt samarbejde vitalt til at standse angreb, idet terroristers netværk, strukturer og mål er globaliserede. Men i praksis fortsætter udveksling af data mellem nationale og internationale lovhåndhævere med at være bagudrettet snarere end fremadrettet. I de fleste tilfælde bliver information forbundet med terrorisme faktisk kun videregivet efter anmodning.

Ligesom terrorbekæmpelse behøver efterretningstjeneste som ide at blive udvidet. Områder som naturlig katastrofe forebyggelse, seismisk overvågning og virkningerne af klimaforandringer kunne inddrages.

Dagens 'islamistiske' terrorister vil blive set som fjender af de fleste stater. Lande har fælles mål i denne sag; de handler ikke imod hinanden som de vil gøre i spionage. Globaliseringen af terrorisme og fælles mål for stater bør lede til større udveksling af oplysninger, og øget samarbejde i handling.

Som nævnt i tidligere afsnit, se side 48 - 50, udøves kontraspiionage af enkeltstaters institutioner, såsom indenrigs sikkerhedstjenester og politistyrker. I mange EU-medlemsstater tager indenrigs efterforskning føringen. De fleste af disse tjenester blev oprettet for at modvirke spionage, ikke terrorisme. I praksis er der nogen overlapning mellem indsats mod spionage og terror, men der findes forskelle.

I kontraspiionage arbejder stater imod hinanden; derfor er internationalt samarbejde begrænset og midlertidigt. Med så mange modstandere må sikkerhedsforanstaltninger være strikte og krævende. Men samme grad af hemmeligholdelse som i kontraspiionage er ikke

nødvendige ved terrorbekæmpelse. Både efterretningsagenters og kontraterror agenters identitet skal nødvendigvis holdes hemmelig. Men i kampen mod moderne, global terrorisme er internationalt samarbejde grundlæggende vigtigt, og derfor forudsættes en større grad af åbenhed.

Da kontra-terrorisme væsentligt udøves af dem som arbejder for kontra-spionage organisationer, er de underkastet de samme strenge sikkerhedsforholdsregler. For at beskytte kontra-spionagens personales identitet, og lette større kontra-terrorisme samarbejde, må kontra terrorisme adskilles fra kontra-spionage. Med andre ord må nye kontraterrorisme-organisationer oprettes i EU medlemsstater, for at lette større samarbejde over grænserne.

Så længe kontraterrorisme virksomheden hovedsageligt udøves af organisationer der oprindeligt er indrettet til kontraspionage, vil udveksling af efterretninger og internationalt samarbejde sandsynligvis være resultatløst.

At adskille kontraterrorisme og kontraspionage ville også hjælpe med til at bringe kontra terrorisme arbejdet mere på linje med de demokratiske hovedprincipper: pålidelighed og gennemskuethed.

En liste over tillidskabende skridt for medlemsstaters efterretningsvæsener til at samarbejde kunne fremsættes af Kontra Terrorism Koordinationen (CTC). Dette ville medvirke til at opbygge tillid og lægge grunden for større samarbejde og udveksling af oplysninger. At oprette nye instanser til at lette udveksling ville være spild af tid og ressourcer, hvis handling ikke bygger på tillid.

CTC bør tæt overvåge og vurdere internt EU-efterretnings samarbejde for at kunne pege på svagheder og foreslå løsninger. CTC kunne også opfordre til større brug af EUROPOL og EUROJUST.

EUs kontra terrorisme koordinator vil være ideelt stillet til at anbefale denne adskillelse af kontra terrorisme og kontra spionage til EUs medlemsstater. Vedkommende vil også

være ideelt placeret til at foreslå nye kommunikationslinjer, og nye instanser til at opmuntre til større samarbejde med andre regionale organisationer.

SAMARBEJDE MELLEML REGIONERNE

Siden 11. september 2001 er talrige kontraterrorisme agenturer oprettet, men der er tydelige mangler når det gælder dataudveksling og efterretnings-samarbejde på globalt plan. EUs organisationer, ikke bare Medlemsstaternes efterretningstjenester, bør skabe aktive forbindelser til andre regionale kontraterrorisme centre, som det der drives af Shanghai Kooperation Organisationen i Tashkent.

EUs udvikling af kontraterrorisme samarbejdet kan stå som model for mere effektiv global indsats hvis den bliver fast forankret i demokratiske principper og i respekt for menneskerettigheder. EU kunne også skaffe den politiske drivkraft og finansielle støtte som kræves for at styrke opbygningen mod terrorisme.

Et EU samarbejde med andre regionale organisationer om kontraterrorisme kunne blive et demokratisk eksempel for mere undertrykkende regimer, da selve det, stiltiende at tillade undertrykkende praksis, helt ville modvirke EUs mål og værdinormer. Ligesom med handel og hjælpeprogrammer, kan praktisk viden om kontra terrorisme og overførsel af dermed forbunden teknologi, være effektive diplomatiske gulerods- og støkkestiltag.

Adskillelse af kontra terrorisme fra kontra spionage i praksis og organisatorisk, såvel som oprettelse af nye multinationale organisationer, ville give andre betydelige fordele.

- Den ville bidrage til afmilitarisering af efterretningstjenester. En alt for stærk militær indflydelse fører ofte til nærsynede perspektiver, analyser og tildeling af ressourcer.

- Den ville hjælpe til at afholde dele af regeringer fra at lægge pres på vedkommende efterretnings agenturer til at levere de resultater man ønsker. Politisering af efterretningstjenester fører til defekte analyser og virkningsløs handling.
- Forskellige synspunkter og indfaldsvinkler ville hjælpe til at udelukke 'spejlbilledmageri' (at opfatte dem man søger efterretninger om, som om de var mennesker med samme værdisæt, mål, metoder og motivation som én selv).

KONKLUSION OG ANBEFALINGER

Denne bog har prøvet at kaste lys over nøgleproblemer ved terrorisme og belyse, hvordan man effektivt kan modvirke den. Bogen har fremsat nogle emner for diskussion og opstillet forskellige eksempler på kvækertanker om disse forhold. Spørgeskemaer blev sendt til mange europæiske kvækermøder, grupper af kvækere blev konsulteret, workshops blev arrangeret, og omfattende internet- og trykt efterforskning blev foretaget for opnå dette. Her følger nogle globale, regionale og lokale anbefalinger. Terrorismen er et globalt fænomen med mange facetter. Den fremtræder i mange forklædninger og scenarier. Terrorhandlinger er søgt retfærdiggjort med en overflod af forskellige ideologier og anklager. At imødegå sådan et formløst og bredt emne kræver et lige så bredt udvalg af svar. Disse må anvendes på *alle* niveauer af verdenssamfundet for at opnå den bedste virkning.

Der findes ingen alment anerkendt definition på terrorisme. Skønt dette næppe kan blive anderledes, vil det at opnå en enighed lægge grunden for oprettelse af bindende international lov, og mere effektiv multinational aktion. En definition som med fuldt overlæg understreger det menneskelige hos både ofret for terrorhandlinger og udøveren af dem, kan hjælpe til at modvirke terrorisme mere effektivt. At understrege det menneskelige ved terrorister kan virke med til at udelukke, at man dæmoniserer dem. At dæmonisere terrorister medvirker kun til at fostre en 'dem og os'-mentalitet og udtryksform, som derefter fører til yderligere etisk, religiøs og politisk polarisering. Det vil forøge sandsynligheden af terrorisme.

'Sejr' over terrorisme betyder at afslutte *al* beslægtet vold. En retsbaseret, menneskelig tilgang til at løse problemer som terrorisme vil være langt mere vellykket end at søge at føre krig mod den.

- **EUs definition af terrorisme trænger til revision. Der bør lægges vægt på det menneskelige ved terrorister og ofre, menneskerettigheder og borgerinddragelse.**
- **EU må, når det genovervejer dets egne metoder, søge at igangsætte en ny serie FN-drøftelser med sigte på at nå frem til en generel definition af terrorisme.**

Vi må tilstræbe at forhindre radikaliserings. At forhindre radikaliserings kan medføre at de, der vælger at blive terrorister, ophører med at føle sig truede. Det kræver en behændig, mere nuanceret tilgang og et mere afbalanceret politisk handlingsmønster, især over for mellemøstlige stater.

- **Et mere effektivt engagement i at løse problemerne i Israel / Palæstina er livsvigtigt. EU må nødvendigvis gøre mere for at opmuntre til en positiv tilgang fra USA, og i særdeleshed udvikle nye måder at påvirke andre lande, især den israelske regering.**

At indse, udforske og imødegå frygtens rolle i radikaliserings og i terrorisme er vigtigt. Denne brug af frygt i international terrorisme, krigen mod terror, asocial adfærd, forskellige former for racisme, og i andre områder udgør en betydelig trussel mod menneskelige fremskridt.

At forstå andres følelser, bekymringer og behov på enkeltpersons plan vil hjælpe meget til at modvirke frygt. At sætte sig ud over rent nationalistiske tilgange til internationale problemer vil også hjælpe. Frygt tjener som en betydelig motivation bag terrorisme; at forstå de forskellige slags frygt og handle derefter vil føre til bedre resultater. At modvirke denne frygttrussel i alle dens forklædninger kan blive den skelsættende politiske aktivitet for kvækerne i det 21.

århundrede, ligesom pacifismen som reaktion mod de to verdenskrige var i det forrige.

- **Især europæiske kvækere kunne samarbejde om at starte fælles europæiske, mellemregionale dialogprogrammer mellem trosretningerne. Et betydeligt emne for drøftelse kunne være brug og misbrug af frygt i religion og politik. EU-kommissionen kunne klart melde ud, at hvor sådanne initiativer foreslås, vil den levere den fornødne støtte.**

Ligeledes er der brug for en åbenhjertig og ærlig dialog som er bredere, mangesidig og med flere niveauer mellem 'vestlige' samfund og dem som føler sig mest krænkede af vestlige holdninger og politik. Den må også bygge bro over skillelinjer mellem etniske grupper i EU.

- **EU kunne lette og opmuntre til dialogprogrammer på flere niveauer og mellem kulturerne i dets egne medlemsstater og dem i Mellemøsten. Det kunne forøge antallet af kulturelle udvekslingsprogrammer. Dette kunne rummes i eksisterende politiske rammer, herunder naboskabspolitikken og Barcelona-processen (Se Tillæg 1), som søger at fremme fred, sikkerhed og stabilitet i EU's omverden.**

Europæerne kan og bør medvirke til en dybere undersøgelse af værdisæt, og hvordan vi uddanner vore unge.

I december 2005 ratificerede EUs medlemsstater en ny strategi for EU imod terrorisme.¹²⁰ Den bygger på de fire søjler: Forebyg, Beskyt, Forfølg og Besvar. Udførelsen af den lægger stor vægt på at forfølge terrorister, på bekostning af indsats for at forhindre radikaliserings. Trods en tilsyneladende omfattende handlingsramme bliver den største udfordring for EU i de nærmeste år at drøfte, hvorledes man lægger en effektiv langfristet strategi.

---

¹²⁰ More details can be found here:

<http://www.quaker.org/qcea/briefings/terrorism/terrorismbp11.pdf>

At løse problemet *den moderne terrorisme* klares ikke i en håndevending, uanset hvor mange nye og påtrængende sikkerhedstjenester der oprettes. Borgerorganisationer og enkeltpersoner må på demokratisk vis presse politikere til at sikre vor sikkerhed på lang sigt, ved at søge at gå til roden for moderne terrorisme.

At lægge vægten på kortfristede resultater kan føre til langvarig ustabilitet. Synlige, 'hurtig indsats' reaktioner har tendens til at øge statens magt til at gribe ind over borgernes livsførelse, og øge offentlig frygt. Lukkede tv-kredsløb er synlige. Biometrisk dokumentation ses også. Væbnet politi er synligt.

- **EU bør udforske tilgange til at bemyndige organisationer der arbejder hen imod at forstå de grundliggende årsager til radikaliserings og de dybere årsager til terrorisme. EU bør forholde sig til resultaterne af sådanne studier.**
- **EU bør samarbejde med organisationerne for at udforske alternativer såsom genopbyggende retsudøvelse ved håndteringen af radikale personer og terrorister.**

Anbefalinger vedrørende efterretningstjeneste og sikkerhed.

'Hård Reaktion' kontra-terrorisme metoder sammenblander politi-indsats, kontrapionage og militære metoder. Denne taktik har begrænset effektivitet, fordi myndighederne altid prøver at reagere på det som terroristerne *kunne* gøre. Disse metoder har haft en vis virkning i fortiden imod stedsbestemte frihedskampe, men i dette nye miljø bliver de næppe virkningsfulde; faktisk kan de være farlige, fordi de måske gør truslen mere forbitret. For virkelig at genvinde initiativet imod terrorisme, må staterne få føling med folk, før de bliver farlige. 'Hård Reaktion' bør være den absolut '*Sidste Indgrebschance*', ikke den første og eneste. Slutresultaterne af hårdtslående, militaristiske reaktioner ville være:

- forøget etnisk polarisering

- ustabilitet og vold
- befæstelse og legitimering af en voldskultur og dens negative spiral
- den stadige udhuling af vore borgerrettigheder
- en kultur af frygt vokser, og udøvende myndighed befæster sin magt

Slutresultatet kan blive, at der oprettes stadig mere voldelige europæiske politistater.

Vore regeringer kan finde på at overreagere på en terrortrussel for at undgå et offentligt tilbageslag for tilsyneladende at gøre for lidt, hvis et angreb sker. Det er forståeligt; de er stærkt optagede af at sikre deres egen overlevelse, som efterprøves demokratisk hvert fjerde eller femte år. Dette gør kortfristede, meget synlige 'øjeblikkelige indgreb' politisk mere tillokkende for magthaverne.

Det står til drøftelse, om ikke den største udfordring for EU i de nærmeste år bliver at skabe en effektiv langsigtet strategi mod terror. 'Sejr' over terrorisme må anses for opnået, når terrorist handlinger er ophørt i længere tid og dette synes at kunne fortsætte i overskuelig fremtid som følge af, at ingen ser fordele ved at forfølge en politisk eller social dagsorden, de måtte have, - lovlig eller ej -, gennem tilfældig vold.

Som en multinational organisation med en stigende rolle i efterretningsvæsen- og sikkerhedssager, kan EU stå som model for andre regionale sikkerhedsorganer. Eftersom truslen fra moderne terrorisme¹²¹ er tværnational af natur, må også vore reaktioner være det. At udveksle efterretninger er i stigende grad vigtigt. EU kan og bør søge at lette en øget gensidig brug af hinandens informationer, og bidrage til at fjerne den hemmelighedsfulde kultur af straffrihed som omgiver efterretningsvæsener i mange af dets medlemsstater.

---

¹²¹ Se Definitioner, Tillæg 1

Nogle EU-medlemmer har en særlig kontra terrorisme-ekspertise i 'Hård Reaktion'. Det udgør en diplomatisk gulerod som bør bruges til at tilskynde andre aktører til at sikre beskyttelse af menneskerettigheder i deres egne kontra terror aktiviteter. EU bør:

Udvikle en stærkere aktions- og taktisk efterretningsstruktur, som er fast forankret i demokratiske principper.¹²² EU bør også samarbejde med væsentlige partnerlande om at udvikle bindeled mellem centre for terroranalyse, og udveksle analyser af risici og modforholdsregler. Alle disse handlinger bør støttes af udvikling af internationale standarder for sikkerhedsregler,¹²³ fast forankrede til demokratiske principper.

- Udvide samarbejdet med nationale og regionale terror analyse centre uden for EU.
- Søge at øge deltagelse i det USA-ledede 'Initiativ til Bekæmpelse af Spredning af Masseødelæggelsesvåben'.
- Understrege tydeligt, når EU udvikler fælles anti-terrorisme politikker, at 'fortolkninger' og 'diplomatiske forsikringer' er uacceptable, hvis mennesker bringes i fare for tortur eller anden mishandling.¹²⁴
- EUs medlemsstater bør sikre pålideligheden af fremmede landes efterretningsvæsener ved at:
  - Forbyde gensidig hjælp under forhold hvor der er en betydelig risiko for at et sådan samarbejde kunne bidrage til ulovlig anholdelse, tortur eller anden mishandling, "forsvindinger", uretfærdig rettergang eller anvendelse af

---

122 More details can be found here:

<http://www.quaker.org/qcea/briefings/terrorism/terrorismbp11.pdf>

123 smstds

124 smstds

dødsstraf.¹²⁵

- Tage øjeblikkelige skridt til udvikling og indførelse af regulerende rammer til styring af fremmede landes efterretningstjenester, herunder at skabe effektive sikringer mod brud på menneskerettighederne.¹²⁶
- EU's Anti-Terror Koordinator (CTC) opfordrer medlemslandene til at etablere nye efterretnings-udvekslings enheder adskilt fra hjemlige efterretningstjenester, på et tværgående EU plan.
- CTC kunne, i samråd med medlemsstaterne, skabe en liste over tillidskabende skridt som medlemsstaternes efterretningstjenester kan deltage i. Dette er yderst vigtigt; det kan hjælpe med at opbygge tillid og lægge grunden for større samarbejde og udveksling af efterretninger. Tillid understøtter al fælles handling. Hvis tilliden ikke er der, vil effektiv udførelse ikke kunne finde sted, og oprettelse af nye EU efterretningsorganer vil betyde spild af tid og ressourcer.
- CTC kan også opmuntre til større brug af EUROPOL og EUROJUST.¹²⁷

Kvækerne er helt klar over, at med demokrati kommer ansvar. Hvis demokrati, som Abraham Lincoln udtrykte det, virkelig er regering af folket, ved folket og for folket, så må vi alle, om vi så kan lide det eller ej, bære et vist ansvar for de ødelæggende handlinger, som vore lande har udført i denne 'krig mod terrorisme.'

---

¹²⁵Partners in crime: Europe's role in US renditions' Amnesty

International report, 21 June 2006:

<http://web.amnesty.org/library/index/ENGEUR010082006>

¹²⁶smstds

¹²⁷EUROPOL is a pan-European policing body that coordinates cross-border operations and helps national forces. EUROJUST provides Member States with advice on extraditing suspects across EU borders
Se også forklaring til note 5

Over en million mennesker gik på march i UK mod den overhængende Iraq-krig, men alligevel deltog 45.000 militærpersoner fra UK i den krig. Vi véd, at Iraq-krigen har skærpet truslen og realiteten i moderne terrorisme. Følelseløshed og dovenskab er uundskyldelige, når risikoen er så høj. Kvækerne og andre må finde nye måder at fostre en kultur med større og mere effektiv offentlig politisk deltagelse.

På enkeltpersons niveau kan vi bidrage til at modarbejde terrorisme ved at gå i dialog og bygge broer i vore samfund. På globalt niveau kan og skal vi gøre vore røster gældende overfor beslutningstagerne. Resultater er på ingen måde sikre. Det er vort ansvar at opfordre beslutningstagerne til at undersøge de grundlæggende årsager til radikalisering og til terrorisme, med det formål at sikre en fredelig udvikling, baseret på gensidig respekt og værdighed, ikke frygt.

TILLÆG 1

Definitioner.

Barcelona konventionen af 1975 mellem Middelhavslandene forpligter dem til beskyttelse af Middelhavsmiljøet, dvs. både hav- og landmiljøet i og ved Midelhavet, tillige omfattende skibe. (Tilføjet ved oversættelsen til dansk.)

Ekstremisme betegner visse handlinger udført, og/eller ideologier (eller trosformer) hos enten enkelte medlemmer af et samfund eller samfunds grupperinger (store eller små). Disse handlinger og/eller ideologier ligger udenfor det anerkendte politiske midtpunkt i det pågældende samfund og kan undertiden være voldelige.

Fundamentalisme betegner den tro eller opfattelse hos enkeltpersoner eller samfundsgrupper, at en streng tilknytning til et sæt synspunkter eller praksis er ønskelig og/eller nødvendig. Dette viser sædvanligvis tilbage til synspunkter hos religiøse grupper (eller grupper som tilsigter at være religiøse).

Hård Reaktion, oversat fra Sharp End: Indsatsen mod terror får en voldsom og uhæmmet karakter, fordi myndighederne med "Sidste Indgrebschance" ikke kan tillade sig at løbe nogen risiko. (Tilføjet ved oversættelsen til dansk.)

Moderne terrorisme karakteriseres ved sine nye udfordringer til sikkerhedspolitikken. Brug af internet og mobiltelefoner hos ekstremistgrupper for at sprede ideer og praktiske anvisninger til mulige terrorister er i stadig vækst. Dette har medvirket til at 'globalisere' terrorisme. Moderne globale medienetværks evne til at rapportere øjeblikkeligt om terrorhandlinger øger disses kraft og en almen følelse af frygt hos befolkningerne. Truslen om 'internationale' terrorhandlinger, hvor enkeltpersoner udøver dem i andre lande end deres eget, er også vokset betydeligt i de seneste ti år. Dette gælder især for handlinger begået i vestlige stater (se definitioner) såsom USA.

Muslimske stater/samfund henviser til de samfund der har betydelige muslimske befolkninger. Især de 57 stater der udgør 'Organisationen af den islamiske Konference'. Medlemsstaterne er bl.a.: Afghanistan, Algeriet, Tchad, Egypten, Guinea, Indonesien, Iran, Jordan, Kuwait, Libanon, Libyen, Malaysia, Mali, Mauretanien, Marokko, Niger, Pakistan, Palæstinensiske områder, Saudiarabien, Senegal, Somalia, Tunesien, Tyrkiet, Yemen (grundlæggende medlemmer i 1969) og tilsvarende, kan siges at afvige fra al Quaeda ved sigtet med deres aktioner, som var rettet imod bekendte, ofte individuelle mål. Skønt andre mennesker faktisk blev såret eller dræbt, var 'en masse folk døde' langt mindre væsentligt for deres mål.

Politisk radikalisering beskriver en proces, hvorved enkeltpersoner eller grupper i (eller af) samfund ændrer deres politiske holdninger, anskuelser og/eller tankeforbindelser. På baggrund af denne rapport vil radikalisering betegne sådan en ændring som tenderende hen imod ekstremisme.

Sidste Indgrebschance, oversat fra **Last line**: Indsats eller indgriben alene ud fra indsamlede efterretninger, hvorved en terrorhandling under planlægning og/eller forberedelse har sat myndighederne på sporet. Omvendt er alle muligheder for forebyggelse eller imødegåelse på tidligere stadier forpasset. (Tilføjet ved oversættelsen til dansk.)

Traditionelt terrorist netværk opfattes i denne sammenhæng som en særlig art af organiserede grupper af individer, villige til at udøve terrorhandlinger. Disse netværk er dem som kæmpede mod vestlige regeringer i fortiden, især i 1970erne og 1980erne, såsom Rote Armee Fraktion i Tyskland eller Den Irske Republikanske Hær (IRA) i UK. Overfor disse grupper er sejr over terrorisme vanskelig at definere. Imidlertid må 'Sejr' over terrorisme anses for opnået, når terrorist handlinger er ophørt i længere tid og dette synes at kunne fortsætte i overskuelig fremtid som følge af, at ingen ser fordele ved at forfølge en politisk eller social dagsorden, de måtte have, - lovlig eller ej -, gennem tilfældig vold.

Vestlig kultur opfattes ofte, med rette eller urette, som en kultur der rummer materialisme, forbrugerisme, kapitalisme, imperialismen og modernisme. Den karakteriseres ved liberalisme, demokrati, kris-tendens, i nogle tilfælde også jødedom, og et tiltagende verdsligt samfund. Den opfattelse, at den ene eller anden af disse værdier direkte modsiger og/eller truer værdierne i en anderledes kultur, kan føre til en følelse af usikkerhed blandt nogle enkeltpersoner i det samfund.

Vestlige stater/samfund. Her henviser udtrykket til EU medlemsstater, nordamerikanske stater (USA, Canada) og Australien & New Zealand. For denne rapport's formål er Israel indbefattet.

Bibliografi

Fra nettet

(Benyt evt. netudgaven af denne bog for lette adgang til de anførte links, se http://www.fredsakademiet.dk/library/eu_terrorisme.pdf).

Partners in crime: Europe's role in US renditions' Amnesty International report: <http://web.amnesty.org/library/index/ENGEUR010082006>

'Worldwide terrorism-related deaths on the rise: NBC News findings run counter to recent Bush administration claims', 2 October 2004:
<http://www.msnbc.msn.com/id/5889435/>

'Road safety: we must do more.' European Commission press release, 22 February 2006:
<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/06/202&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

'The EU's definition of terrorism' German law journal report:
<http://www.germanlawjournal.com/article.php?id=434>
Full document available here:
<http://www.statewatch.org/news/2001/sep/terrorism.pdf>

'War against terror', 'The Friend', 11 November 2005:
<http://www.quaker.org.uk/Templates/Internal.asp?NodeID=91884>

'Anti-terrorism policy', EurActiv article, first published 11 March 2005:
<http://www.euractiv.com/en/justice/anti-terrorism-policy/article-136674>

'Terrorism: the New Warfare' Friends Committee for National Legislation website:
http://www.fcnl.org/issues/terror/sup/stmt_terrorism.htm

The full text of the source article can be found on the Friends Committee for National Legislation website, here:
http://www.fcnl.org/issues/terror/sup/stmt_terrorism.htm

'Besieged Bush evokes 9/11 spirit', The Hindu, 12 September 2005:
<http://www.thehindu.com/2005/09/12/stories/2005091204631400.htm>

'How to lose the war on terror, Part 3: An exchange of narratives.' Asia Times, 3 June 2005:

http://www.atimes.com/atimes/Middle_East/HF03Ak01.html

Samuel P Huntington 'The Clash of Civilizations':

<http://www.georgetown.edu/faculty/irvinem/CCT510/Sources/Huntington-ClashofCivilizations-1993.html>

'The 9/11 Commission Report': <http://www.9-11commission.gov/report/911Report.pdf> p 362

Paul Wilkinson 'International Terrorism, the Changing Threat and the EU's Response', Chailiot paper no. 84, October 2005, Institute for Security Studies: <http://www.iss-eu.org/chailiot/chai84.pdf>

Sanil Dasgupta 'Why Terrorism Fails and Insurgencies Sometimes Succeed', Brookings Institution, 4 January 2002:

http://www.brookings.edu/views/op-ed/fellows/dasgupta_20020104.htm

'Security, Terrorism and the UK' ISP/NSC Briefing paper 05/01, July 2005:

<http://www.chathamhouse.org.uk/pdf/research/niis/BPsecurity.pdf>

Dana Priest 'Iraq new terror breeding ground' Washington Post, 14 January 2005:

<http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/articles/A7460-2005Jan13.html>

'Country reports on Terrorism 2005' US State Department, Office of the Coordinator of Counter-Terrorism, April 2006, Council on Foreign Relations information page on Aum Shinryko:

http://www.cfr.org/publication/9238/aum_shinrikyo_japan_cultists.html

QCEA terrorism briefing papers:

<http://www.quaker.org/qcea/briefings/terrorism/index.html>

David Ignatius 'Rendition realities' in Washington Post, 3 September 2005:

<http://www.washingtonpost.com/wpdyn/articles/A18709-005Mar8.html>

Statewatch Observatory on CIA rendition flights in Europe:

<http://www.statewatch.org/rendition/rendition.html>

‘The Quaker testimonies’ , published by the Quaker United Nations Office, New York:

<http://www.quno.org/newyork/Resources/AllQuakerTestimonies.pdf#search=%22quakers%20terrorism%22>

Appendix D: Response to the Home Office Consultation on Preventing Extremism Together: Places of worship. Reference: minute 8 of Meeting for Sufferings held 5 November 2005, Britain Yearly Meeting:

http://www.quaker.org.uk/Shared_ASP_Files/UploadedFiles/68269FB9-DDF4-4350-B7BE-4B760C369092_MfS_App_D_Response_to_Extremism_and_Worship_consultation.pdf

Peter Munday, Michael Pakenham et al. ‘New European Approaches to Counter Terrorism’, ESSRT Final Report, 21 March 2006. Download the full report here: <http://www.thalesresearch.com/Default.aspx?tabid=465>

British American Security Information Council webpage on the Proliferation Security Initiative:

<http://www.basicint.org/nuclear/counterproliferation/psi.htm>

Bibliografi

Fra trykt materiale

Mirjam Dittrich 'Muslims in Europe: Addressing the Challenges of Radicalisation', European Policy Centre Working Paper No. 23, March 2006

Noam Chomsky 'War on Terror' Amnesty International annual lecture, 18 January 2006

The Washington Quarterly, Center for Strategic and International Studies, spring 2006, Volume 29 Number 2

Jaume Flaquer Garcia 'Fundamentalism: between perplexity, condemnation and the attempt to understand. Cristianisme /Justicia booklets N, 121

'Addressing the Causes of Terrorism: Volume 1' Club de Madrid series on Democracy and Terrorism, Club de Madrid, Madrid, 2005

'Unhappy Anniversary' The Economist 3-9 June 2006

Robert Verkaik 'Muslim leaders blame Blair's war on Iraq for increasing alienation', The Independent, 1 April 2004, p 11 'Human Development Report' UNDP 2003, New York, Oxford University Press

Paul Van Tongeren and Malin Brenk (eds) 'People Building Peace II: Successful Stories of Civil Society', London, Lynne Reiner, 2005, p 76

Jason Burke 'On the Road to Kandahar' London, Penguin, 2006, p 18

'The fight against terrorism- Council of Europe standards' (3rd edition) Council of Europe Publishing, Strasbourg 2005

Scilla Elworthy and Gabrielle Rifkind 'Making Terrorism History' Oxford, Rider, 2006, p 44

Ken Booth and Tim Dunne (eds) 'Worlds in Collision: Terror and the Future of Global Order' Palgrave Macmillan, Basingstoke, 2002, p 5

Tales from Eurabia' in 'The Economist' 24-30 June 2006, p 11

Tidligt kvæker-fredsvidnesbyrd

*Og hvad angår denne verdens kongedømmer,
 så kan vi ikke tragte efter dem, langt mindre kan vi kæmpe for dem,
 men vi ønsker virkelig ærligt og forventer,
 at ved kraften i Guds ord og dets nyttige virke i menneskers hjerte,
 vil kongedømmerne i denne verden
 blive Herrens og hans Kristi kongedømmer,
 og at Han må regere og styre i mennesker ved sin ånd og sandhed,
 og at alle mennesker derved,
 ud fra alle forskellige bedømmelser og professioner,
 må blive bragt ind i kærlighed og enhed med Gud og med hinanden,
 og at de alle må komme til at bekræfte profetens ord,
 som sagde:
 'Nationer skal ikke løfte sværd mod nation,
 ej heller skal de kende krig længere'.*

(Isajas 2:4; Mika 4:3)

Erklæring til Charles II, 1660,
 uddrag fra de første kvækeres fælles
 Fredsvidnesbyrd

Quaker Council for European Affairs (QCEA)

50 Square Ambiorix

B-1000 Bruxelles.

Belgium

Tel: +32 2 230 49 35

Fax: +32 2 230 63 70

e-mail: info@qcea.org

Website: <http://www.quaker.org/qcea>

Aisbi - Moniteur belge no. 11 732/80

Numéro d'entreprise 420.346.728

Giro: IBAN BE68 0001 4998 4834 BIC: BPOTBEB1

Bank Fortis IBAN BE58 2100 5598 1479 BIC: GEBABEBB

Tidligt kvæker-fredsvidnesbyrd

En godt resultat kan ikke retfærdiggøre onde metoder;

ej heller må vi nogensinde handle ondt

for at godt skal komme ud af det ...

Det er en lige så stor indbildskhed at udlægge

vore lidenskaber som Guds ærinde,

som det er at besmykke dem med Guds navn ...

Vi er alt for rede til at hævne os, snarere end at tilgive,

eller opnå noget ved kærlighed og information.

Og dog kunne vi ikke skade noget menneske,

som vi tror elsker os.

Lad os da forsøge, hvad kærlighed kan gøre:

for hvis mennesker virkelig først ser, at vi elsker dem,

så vil vi snart opleve, at de ikke vil skade os.

Magt kan betvinge, men kærlighed vinder:

og den, som først tilgiver, høster laurbærrene.

William Penn, 1693

Vennernes Religiøse Samfund i Danmark

(Kvækerne)

Drejervej 17, 4.

2400 København NV

Danmark

Tel: +45 3647 0095

Fax: +45 3647 0095

e-mail: m.clausen@post.tele.dk

Website: <http://www.kvaekerne.dk/>

ISBN 978-87-92070-02-9